

Cornelianum dolium. Comoedia lepidissima, optimorum iudiciis approbata ... / Auctore, T.R.

Contributors

T. R.
Randolph, Thomas, 1605-1635.
Brathwaite, Richard, 1588?-1673.
Riley, Thomas.

Publication/Creation

Londini : Apud T. Harperum, sold by T. Slater & L. Chapman, 1638.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/bxsk67ty>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

A. XXXVII

17/2

STC 20691

(Thos. Randolph)

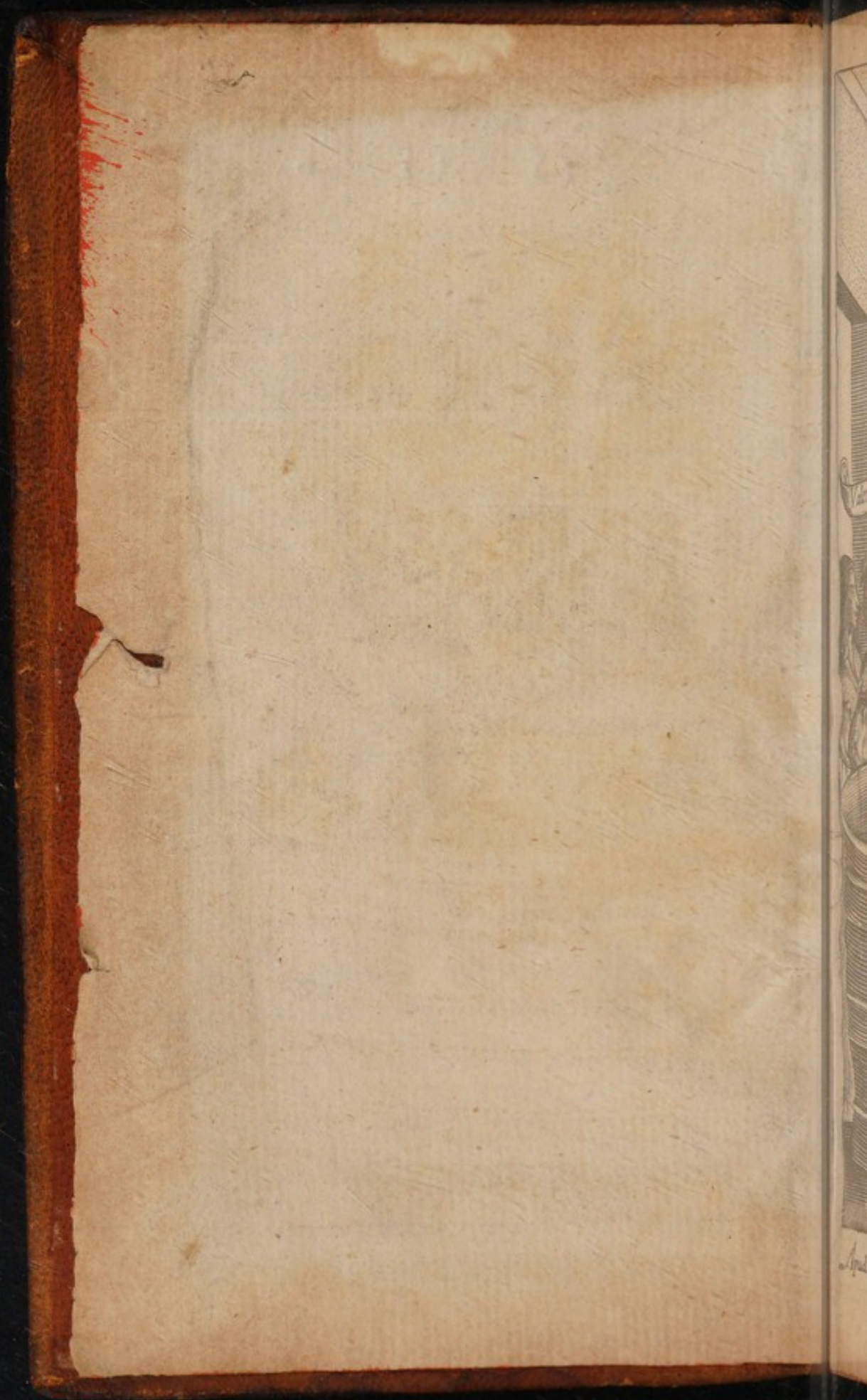
5332

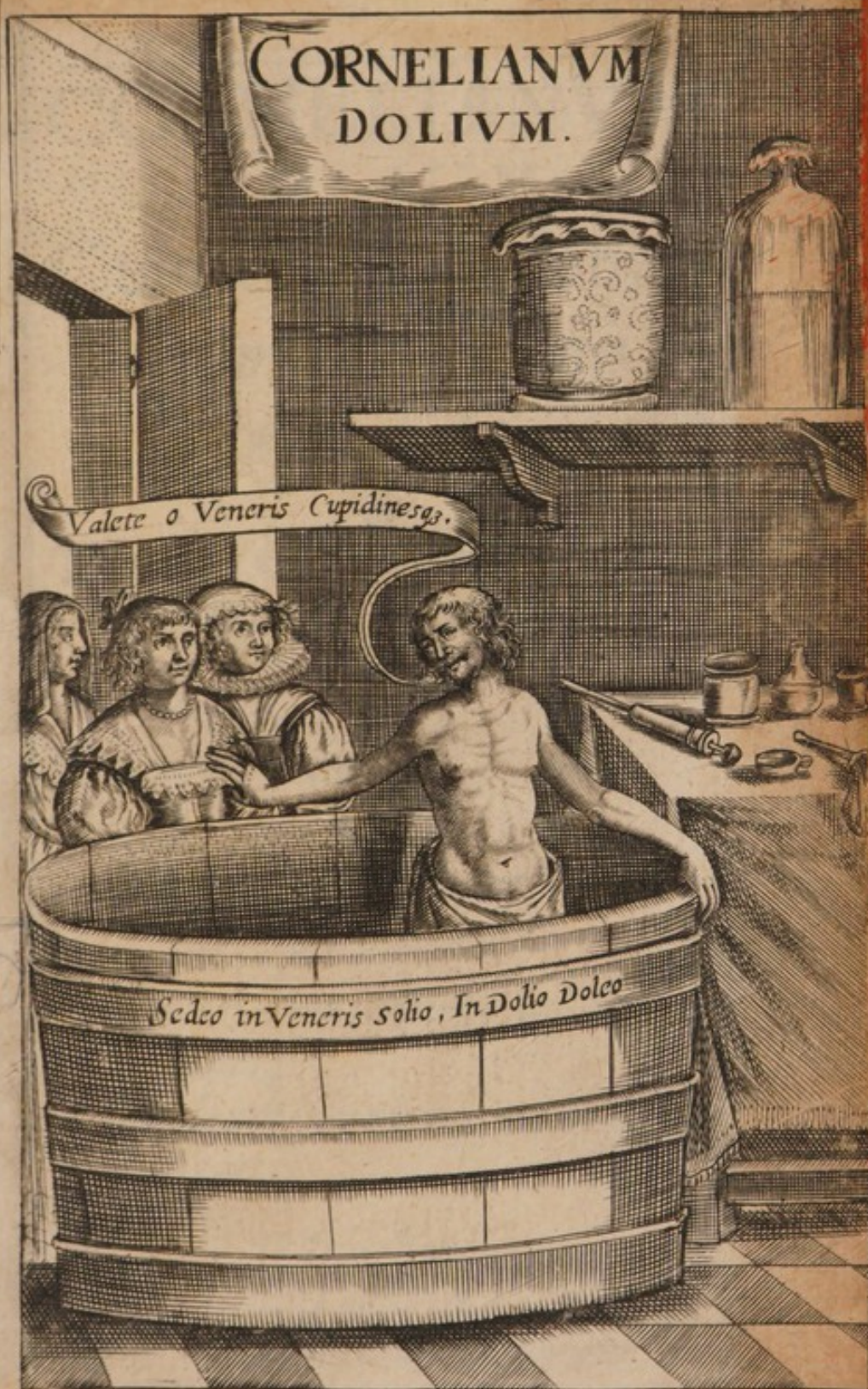
TA

1265
and, on the whole, his merits equalled
He was a very Very fine
copy of this Latin play, which has never
been reprinted. While it has not been
complete lost sight of, it has certainly
suffered great neglect, attributable, no
doubt, to its subject matter, but hardly
warranted by its manner of treating that
subject.

The sweating-tub—also called Corne-
lius's tub and, allusively, the powdering
tub—was formerly used in the treatment
of venereal disease; and allusions to it
are to be found in Shakespeare, Nashe,
and many other writers of the 16th and
17th centuries: and it is around the
treatment in such a tub of the central
character that the plot of this play is
woven. The author has happily avoided
mere ribaldry on the one hand, and
pompous moral stricture on the other
hand: he maintains an attitude which,
though primarily satirical, is at the same
time tolerant and human.

A correspondent, signing himself
"W.B.," wrote in the European Magazine
for June, 1800: "Cornelianum Dolium
is a most witty and learned performance;
replete with rich and sily-droll allusions
to some of the best classic authors; and
written, I cannot but feel confident, to
answer a public or private purpose, by
the efficacious means of elegant ridicule
and refined satire . . . If a jocose and
playful display of humour and delicate
raillery be acceptable; if to ridicule folly
or vice in general terms, without invidious
personalities, be praiseworthy; if it be
true that 'those who shun not guilt oft
shrink from shame'; and if the well-
known observation that

LONDINI
Apud Tho: Harperum. & vaneunt per Tho: Slaterum, et
Laurentium Chapman. 1638. W.M. sculpsit.

of 1791

CORNELIANVM
DOLIUM.

Comoedia lepidissima,
optimorum judiciis
approbata,

&
Theatrali coryphæo, nec imme-
ritò, donata, palma choralis
apprimè digna.

Auctore,
T. R.

ingeniosissimo hujus ævi
HELICONIO.

Ludunt dum juvenes, lasciviunt
Senes,
Senescunt juvenes, juvenescunt
Senes.

Vol.
57a

LONDINI,
Apud Tho. Harperum. Et vœneunt
per Tho. Slaterum, & Laurentium
Chapman. 1638.

CORNELIANUS

DE LUM.

Commodia legidissima

optimorum iudicium

approbata

&

Theatrum corporis, nec in

ris, domus, palatium

apertum est.

Augustus

T. R.

ingens quidam iudicium

HELICONIA

Induit duntaxat; iudicium

2 cent.

2 cent. iudicium; iudicium

2 cent.

LONDINI

per Theatrum & iudicium

per Theatrum & iudicium

Spectatissimo Viro ,
ALEXANDRO RADCLIFFE,

Baiensi Militi ;

Musis grato,

Suis charo,

Alienis benigno ,

Omnibus benevolo ;

POSTHUMUS VATES

Hanc opellam

in extremam observantiæ

sux memoriam ,

Candidè, conditè, cordatè ;

intimè, integrè, intemera-

tè ; dedit, dicavit, de-

dicavit.

Speciosissimo Viro
ALEXANDRO RADCLIFFE
Baroni A. M.
Munus grato
Suscipio
Affectibus benignis
Omnibus persolis
POSTHUMUS VATES
Hanc opellam
in extremam obsequium
sue memoriam
Candidis cordis cordam
sue integre memoriam
restituere de
dedit

OMNIBVS
ET
SINGVLIS.

NOverint uni-
versi per præ-
sentes, me
Cornelium Sũ-
moenianis fuisse natum
& egregiè notum. Vbi
diutiùs vanâ spe lacta-
tus, genio liberè indul-
gens, meretriciis artibus
A s ac-

acquiescens , per totum
Lupanar cujusque lecti,
tecti, & triclinii annuos
redditus , horales quæ-
stus ad unguem retinui.
Tartareæ illius portæ
per tres integros annos
Ianitor fui : me omnes
fecerūt transfennam, per
quam facilius aditus pa-
teat ad Pellicem.

Ab eo verò ad altio-
rem evectus fui gradū :
ad recordanda (scilicet)
Chyrurgorum nomina,
&

& iis solvenda stipendia.
—hinc illæ lachrymæ!
Qui me norunt lascivi-
entē in *Prostibulo*, nunc
me videant dolentem in
Dolio. Verè doleo; &
benè est quod doleo: pe-
riissem enim nisi periis-
sem. Vt sensi, sapui. Er-
rando didici, discendo
docui. *Cornelius* ducitur
in *Scenam*, corpus in
Dolium.

Nunc quod ad vos
attinet, ne *Scena* lateat,
ar-

arrigite aures; ne *Corne-*
lius langueat, præbete
manus. Valete, videte,
ridete, vivite.

Dra-

Dramatis *persona* } *Scena*, Genua.
Cornelius.

Grinchamus, Cornelii *Servus*.

Opilio, *Pastor gregis*.

Prunella, *Marita ejus*.

Simplicius & Balbutius, *Parochiani*
Opilionis.

Syringius, *Chyrurgus*.

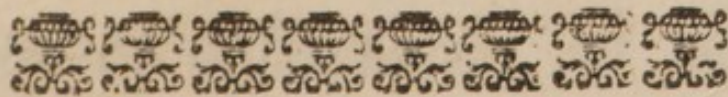
Peregrinus Neapolitanus, *Medicus*.

Pocadilla & Tubercula, Cornelii *me-*
retricula.

Ciatica, Cornelii *Ancillâ*.

Lurcanio & Latrunculus, *Meretricii*
Consortes.

Vespilo, *sepulchralem curam agens*;
cum aliis Ministris Dramati pro-
priis.

THE HISTORY OF THE
CITY OF LONDON

By JOHN STOW.
1618.

Printed by I. I. for I. I.

at the Signe of the

Three Kings in

St. Dunstons Church

near the North

Gate.

Price 10.

1618.

1618.

1618.

1618.

1618.

1618.

Argumentum.

Ornelius ex
nimia licentia
sua aegre se
habens, &
jam morti (nec minus
quam omnes expectant)
appropinquans, è grabato
se paululum sublevans,
omnes debortatur ab iis
lenociniis, quibus ipse in
adul-

adultâ ætate indulserat :
Meretricias artes & e-
arum astutias apertè nar-
rat. Cornelius in extre-
mis positus , à Peregrino
Neapolitano, præter om-
nem spem, pristinae incolu-
mitati restituitur. Suadet
interim Neapolitanum,
ut eum pro mortuo daret ;
quò fama ipsius mortis
per totum oppidum incre-
besceret : & eò hoc facit,
quò meritam ultionem
caperet de iis Pellicibus
¶

& Latrunculis, qui tantam sibi injuriam intulissent: Quod quidem (nec sine magno periculo) praestat: Sepeliri enim se mandat, uno cum ingenti thesauri mole: Quem eadem nocte quâ ipse sepultus est, Lurcanio & Latrunculus, duo egregii latrones, uno cum consilio & consensu Meretricum, effraetis Sacrarii portis, eruere & eripere quærunt. Removentur Saxa, reseratur Cista,

sta in quâ positus est Cor-
nelius: quâ reclusâ, &
se super pedes erigente
Cornelio, tanto metu
perculsi sunt, ut sacris æ-
dibus relictis, dementes
excurrunt; eâque demen-
tiâ correpti, insolentiùs se
gerunt, donec communi
voto & voce, ne eorum
rabies aliis etiam vim
inferret, Fatuano, vulgò
Bedlam, sunt traditi; &
Pellices, quæ consciæ con-
sules erant facti, Plagia-
rio,

rio, vulgò Bridewell, sunt
mandatae.

Residuum temporis
fructuosè expendit Cor-
nelius, multum distribu-
ens æris, publicis Gymna-
siis.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110. Bridge Well, 110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

110.

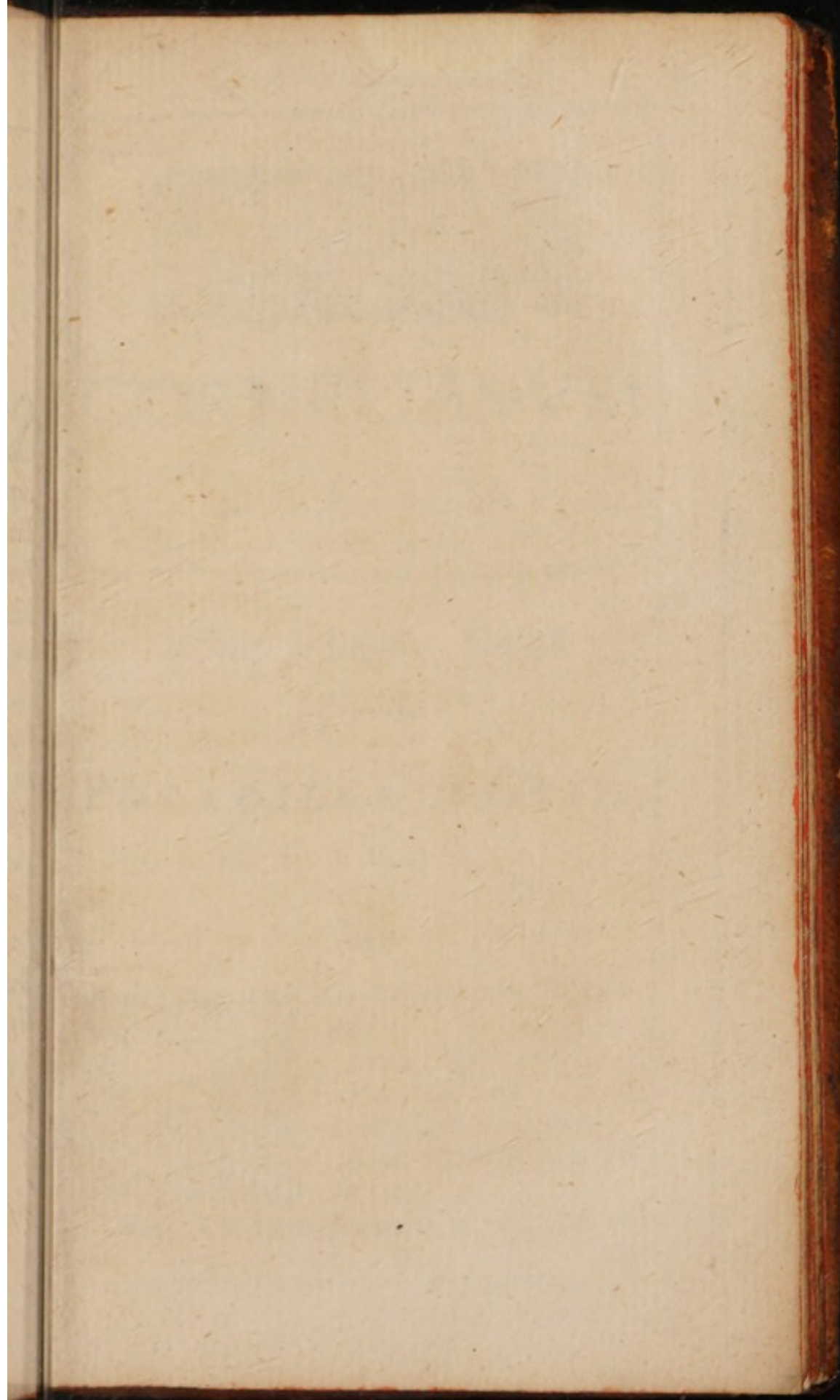
Prologus.

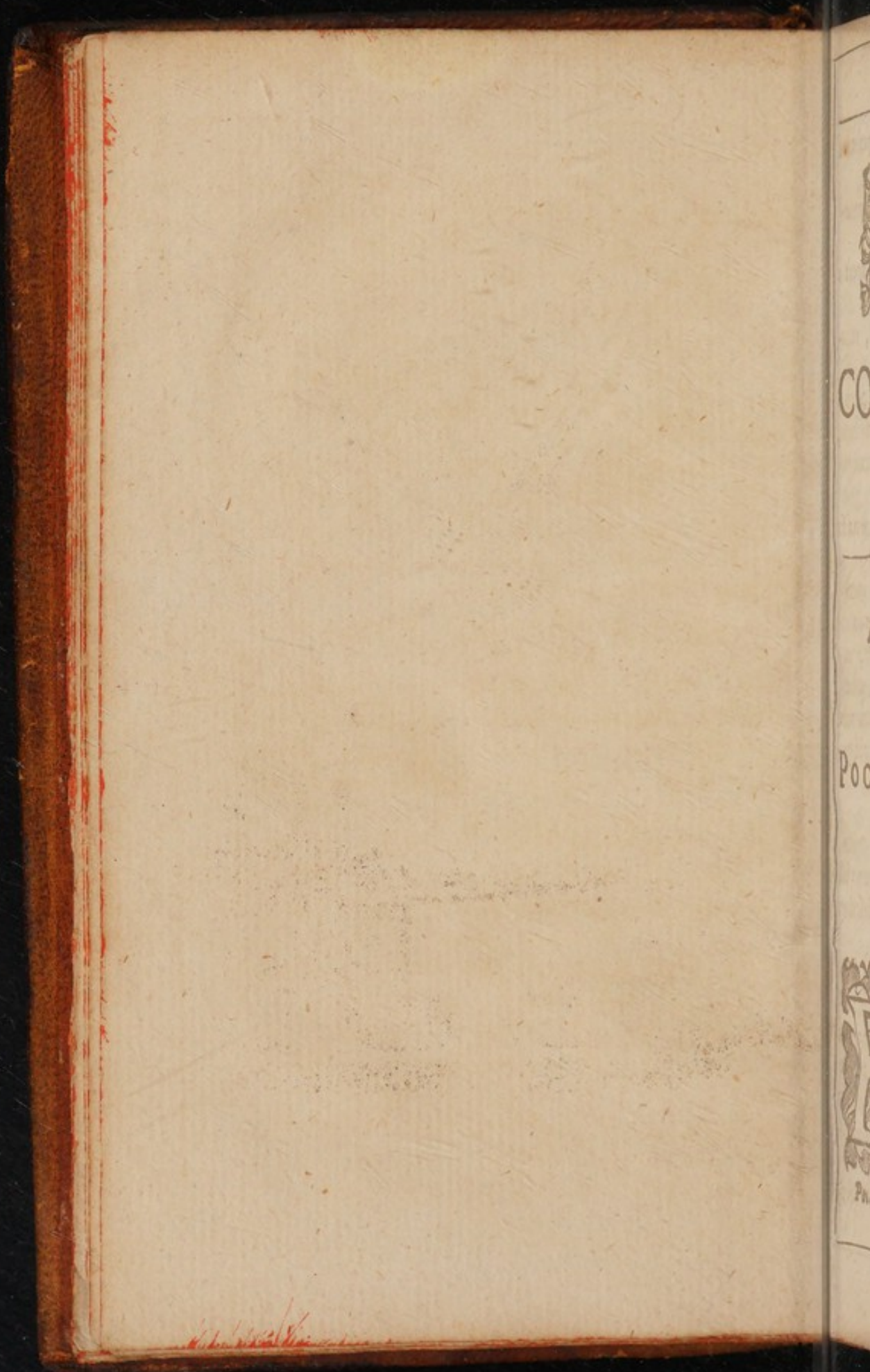
Salvete vos omnes ! ridere liberè
Suasit Cornelius. Nec in istis Scenis
Ineptas sales rivulis depromptas
Elicient turbidis prurientis aures.
Egredimur Silvis, altiora Musis
Sectando Latius. Invideant Vates
Prisci nostratùm lepidos conatus.
Ingenio, genio candido, faceto
Pollet Cornelius, licet subagrotans.
Sin tales proferat ager hîc Lepores,
Quos finget Cornelius corpore sanus?
Quot versus, voces, habet tot cachinnos;
En talis afflavit Zephyrus camœnis !
Spectate cādidi, & inter Actus frangite
Nuces, & Indicum propinate fumum,
Si placet, Amicas deprimite basiolis;
Pra fluxu vix detur oculis libertas
Viso Cornelio, spatium nugis.

1774

Prologus

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

CORNELIANVM DOLIUM.

*Actus primus. Scena
prima.*

POCADILLA & GRIN-
CHAMUS.

Poc.

Heu ! Grinchame, Grinchame.

Grin. Quid novi ?

Poc. Hei mihi ! Herus
noster *Cornelius* —

Grin. Quid de eo ? Vi-
vit sanè.

Poc. Vix sanè. Languet ægrè ; jam ad

B

ex-

extremas properas horas. Appropinquantem mortem, æquè ut omnes, valdè timeo.

Grin. Et in tuo nomine, mi *Pocadillo*, morbum suboleo.

Poc. Suboleas verè; nemo enim apertis naribus portam cubiculi intrare audet.

Grin. Nullane spes sibi relicta est, recuperandi salutem?

Poc. Nulla, planè nulla. Medici, accepto ære, cum deserunt; deserere tamen nollent, quamdiu aliquid inexhaustum reliquerant: unà cum sanguine fortunas elicerunt.

Grin. Rectissimè; Patientis crumena fit suprema medicantis vena.

Poc. Alia etiam sunt Symptomata imminentiæ mortis hoc ipso tempore eum comitantia. Linteola enim manu contrahit; distorto ore & distenso labia dispandit; anhelis pulmonibus difficilè spirat; longum vale mundo dixit: ita ut, ne tenebrescentes quidem ocellos in loculos figet.

Grin. Num Testamentum fecit?

Pont. Illicò factorus est. Accivit *Opilionem* nostrum, pastorem certè eruditum: sed maxima inter eum ac *Priscianum* Didascalum nostrum orta est contentio.

Grin. Unde enata est ista?

Poc. *Priscianus* quidem noster publica voce ausus est asserere, quod *Opilio* iste, *Sacrarius* noster latinam linguam minimè caller: unde parum idoneum eum iudicat ad Testamenta vel Inventaria conficienda, quia Latinè initiatura sunt.

Et opportunè veniunt: Secedamus paululum,

lum, quo jargia eorum melius advertamus.

Act. 1. Scena 2.

Intrant OPILIO &
PRISCIANUS.

Prisc. **O** Atramenta, charta, libelli ! Tu-
ne *Prisciano* comparari te putas ?
Nostine quid *Priscianus* meruit ?

Opil. Laqueum certè.

Prisc. Lauream imò.

Opil. De imo Tartari loco.

Prisc. Num de profundis præmia nobis ex-
trahes ? Sed te satis novi, *Opilio* : Qui eò ope-
ram impendis, eò concionaris, quo porcellos
& ova tibi lucreris. Conciones interim, si a-
renulas Maris numero superarent, vix unum
valerent Ovum, Nefrentem unum.

Opil. Tace tandem ; & impudicissimæ
linguæ silentium impone, aut frangam certè
caput *Prisciani*.

Prisc. Age ; si violator pacis esse cupias : Hoc
enim facillimè efficere poteris. Nec sic evades ;
nec me impunè laceßes : Hoc audacter dicā, nec
est qui me meritò nimis audaciæ inculpare
poterit ; Te Pastorem magis pecorum quam a-
nimarum extitisse. Academicos muros nun-
quam intraisti ; ab ejus uberibus nunquam
pendidisti. In Suggestum prorupisti, non ali-

ter instructus, quàm ut *privatus Spiritus* tibi suggererit. Hæccine sunt vigilantis insignia Pastoris? Nullius linguæ idioma nôsti, præter illud genuinæ linguæ tuæ, quod à primis incunabulis unà cum lacte Nutricis sugisti. Te liber Hæbreum narrat, sed lingua negat.

Opil. Quis hominem, Plagiarium imò, tam fricatâ fronte patienter ferre poterit?

Pris.— Vana est sine viribus ira; si succenseas, verte fibulam cinguli tui: Hinc est quod moveor, nec sine causa moveor, te, ne syntaxem quidem callentem, accersitum esse ad Testamenta conscribenda, quæ inter legendum toti Parochiæ in ludibrium vertenda sunt: ita enim initiaris.

Opil. Quomodo tandem?

Pris. In nomine Domini. Si insolentiæ nimix non incularer, scire à te magnoperè cupio, Cujus casus est Dominus?

Opil. In meliore casu quàm tu aut ego, procacissime *Prisciane*. Sed in nomine Domini, quo te tam jactantèr geris? Quid tibi profuit Gradus suscepisse; per tot annos in Sinu Academiæ inutilitèr obdormisse; an uno obolo eò ditior es? Interim, ego nec Graduat, Cucullatus, nec Liberalium Artium elementis initiatus; in pinguissimum Vicaragium sum inductus, ubi Parochiæ rudiori satis doctus, quàm plurima in Palpitis profero, quæ nec illi nec ipse intelligimus.

Pris. O piaculum! quò ista processit impudentia?

Opil. Dicam etiam tibi, pauperrime *Priscianè*,
quod

quod indies per totam Hebdomadam, Scholares & ordine & eruditione tibi æquales, mensæ nostræ accumbere solent, & offellis pasci. Illi, inquam, qui ut mihi narrârunt, quadras adipe illitas deglubere sunt coacti, quamdiu inter Academicas ulnas manent, daphni more à me nutriti sunt, saginati imò ; ita ut in somniis quàm Musis multò aptiores plerumque relinquimus. Te igitur ad corrodendos ungues cum *virga & ferula* transferamus ; dummodo nos opiparè pasti inopiæ tuæ misere-
mur.

Pris. O durum, æneum & miserabile ævum ! itane spreæ sunt literæ ?

Opil. Ni Patronum ben gnum habeas, aut Patrem opulentum qui proprio ære, te, immeritum licet, promoveat ; aut literas Commendatorias quæ tibi viam faciant, parum proficient literæ ; parum Liberales Artes ; parum cognitio Philosophiæ. Ego nulla horum novi, beneficio tamen *paternæ fortune*, eò crevi, ut in amicis, opibus, honoribus, plerisq; meæ professionis longissimè præluxi. Nullæ sunt Nuptiæ contrahendæ, nullæ Epulæ celebrandæ, nullæ festivitates aut vigiliæ, vulgo *Wakes*, Pocula *Wassalia*, vulgo *Wassall cups*, curiosa Cantica in vesperam Nativitatis, vulgo *Carefull Catches on Christmasse Eve* ; quibus non interesse, imò non præesse soleo.

Pris. Ministrum se gerere Mimicum ; ô prophanum !

Opil. O te Puritanum esse sentio ! Novas doctrinas nobis introduces. Conventicula in propriis laribus servare cupis. Dic amodò,

nonne es farraginis hujus?

Pris. Quid ni?

Opil. Tunc te rem putidam, petuleam & pestiferam esse puto.

Pris. Quid tibi cum Puritanis?

Opil. Parum certè commercii aut consortii cum iis unquam habui, vel habiturus sum. Horreo tamen, quia ab illis haurio mala nomina, mala omina, mala omnia. Curiosè alios cernunt & judicant, desidiosè verò se ipsos corrigunt. Ab iis prohibita sunt *Æstiva Ludicra*, vulgò *Summer-games*; Tympana, tinnabula, tibias, tubas, testudines ægrè perferunt; *Babylonie machinas* nominant; imò *membra* sua vix tolerare queunt, quia *Organa* appellata sunt.

Pris. Quàm lepidè te geris?

Opil. Si aliquem Ordinibus sacris initiatum *Segestri* cultum videris, illicò eum *Meretricis supparum* induisse dices. Ferièda sunt ista potius quàm ferenda. Sin verò talia renunciaveris, *Prisciane*, & modestè de me & Ordine meo loqueris, polliceor me tibi præbiturum esse hospitium, quâdocunque nos visitare placueris. Nec in domuscula nostra invenies *Ostium apertum & vultum clausum*. Non illius enim sum conditionis, ut *vultu* destruerem verba, aut parco apparatu pulchra pollicita.

Pris. Si fronti credere liceret, libentè inirempactum amicitiae; nec quenquam chariorem tibi me haberes.

Opil. Tutè quidem crederes, si *Opilionis* mentem rectè scires. Et quod majus est, aliud etiam tibi collaturus sum Beneficium.

Pris.

Pris. Quod tandem?

Opil. Me, hæredes, executores, administratores & assignatos meos per præsentés, obligaturus sum, quod, durante beneplacito, mutuo habito, me nec aliquem alium in meo nomine, quocunque sub colore vel prætextu ullum confecturum esse Testamentum sive Διαθήκην, vulgo, *Last Will and Testament*, cujus pars dimidiata tibi non fuerit reddenda.

Pris. Hac conditione adhibita, ac opportunè præstita, — unò convenimus ambo. Ne *Damon & Pytheas, Pylades & Orestes, Pandarus & Eurialus* firmiora contraxerunt amoris jura

Act. I. Scenò 3

P O C A D I L L A intus.

Poc. NON est quod hisce lit. bus nos interponamus, tam foelicitè compositis: appropinquemus tamen, & debilitatem *Cornelii* nostri enarremus.

Opil. Quinam sunt isti, qui tam præpeti cursu versùs nos veniunt?

Pris. Ægrotantis *Cornelii* isti sunt famuli. — ille *Grinchamus* est, Leno impudicissimus, omni turpitudine delibutus, egregii *Nebulonis* stigmatè nefariè inustus.

Opil. Quænam illa?

Pris. Succuba illa, quæ meretriciis ejus artibus lascivientem illum senem *Cornelium* miserè elusit, elusum in CORNELIANO DOLIO, calvum, claudum & exuccum reliquit.

Grin. Salvete viri Reverendissimi.

Opil. Et tu sis salvus, si fieri potest.

Grin. Quis hoc dubitet? Mens mihi sana est in corpore sano.

Opil. Verius dicas, sanitatem tibi esse in parte nulla.

Grin. An Medicus es, ut crassa meam discerneres?

Opil. Satis cerni, & plus audiui, quam tu adhuc nosti.

Poc. Quid de me ominaris *Prisciane*?

Pris. Te nunquam priscam conditionem relicturam esse. Te sensim sine sensu senescere video.

Poc. Vigessimum annum vix attigi, & tibi senescere videor?

Pris. In criminibus si non in crinibus, in vitiis si non in annis te valde senescere percipio.

Poc. Ubinam seniles rugæ, aniles maculæ?

Pris. O utinam attrioribus maculis non aspersa esset animula quam amicula!

Poc. O *Lincei* oculi! num ad interiora mea perrexistis?

— Mittite autem ista, & properate ad Herum nostrum *Cornelium*, cui periculum mortis imminet. Accersivit te (ut nosti) *Opilio*; & tu moram neſtis: ô utinam cum morte *Cornelius* noster ita morâ faceret. Jam de opibus ac fortunis suis agēda est dispēsatio; quod ut melius

fiat

fiat, ad hoc peragendum opus te elegerit, & tu tempus conteris, & tardè redis. Te tamen & Didascalum illum in Executores Testamenti sui nuncupavit. *Ambo.* Nosne elegerit?

Poc. Verum est quod narro; fabulandi non est tempus nec jocandi.

Opil. Aequales nos fecit?

Poc. Quam maximè.

Prif. Et æqualitèr dedit?

Poc. Præter togam primam suam, æqualitèr se vobis impertitus est: Eam autem *Opil.* ni dedit, nec sine causa, ut dixit, hoc exhibuit: Novit enim, optimè novit, togam tuam (Reverende vir) subtritam esse & vetulam, nec publicis celebrandis festis accommodatam; in hoc unicè te Didascalo nostro præposuit: de cæteris æqualitèr dispensavit.

Prif. *Oxonia* petit æquales; sed æqualis nobis non admittendus es, quia nunquam *Oxonienfis*. — sed nec locus argumentandi datur nec tempus. Flebiles nobis vultus effingamus, uti lugentibus competit: sin lachrymas emittere non possumus (citius enim de pumice excutientur rivuli) cæpem in fadarii angulo ponamus, quò libernis, occasione petente, ploremus. Valete.

Ambo. Prosperè agite; interea, ne immemores estote Clientelæ nostræ.

Poc. — Ha-ha-ha ———.

Exeunt Opil. & Prifc.

Quam levitèr fæminæ ludificantur viros! credunt quod nunquam eventurum est, se

totam *Cornelii* familiam & fortunam dispendaturos esse ; sed toto cœlo errant : hoc fecimus , quo nobis proficiamus : uti *Coraces* ad cadavera præceleri cursu emorientem *Cornelium* advolârunt ; tantopere suavi odore lacri capti sunt : & capiantur semper, modò umbris decipiantur.

Entrant Tuberc. & Ciat.

Quid à nobis faciendum est , si *Cornelius* hinc emigraverit , ut diutius respirare nequit, tempore innotescet suo. — mi *Tuberula*, socia nostri sanguinis & thori, bene vales? — & tu mi *Ciatia*, delicatula quondam *Cornelii* Ancilla; Quid intus agitur ?

Tub. Domicula certè nostra undique nubi-la & lachrymosa est. *Cornelius* enim noster dolet, & dolendo timet ne mortem obeat ; & nostrum est non minùs dolere, dolendo timere, ne mortem non obeat.

Poc. Perfacetè complexa es omnia.

Ciat. Saltandi quidem mihi ardens incessit desiderium. — Sed oh--oh--oh--dolor me gravitèr premit in femore.

Grin. Dolor, qui communiter contigit omni fæminæ.

Ciat. Itane, scilicet, mi *Grinchame* ! & quid tandem contigerit homini ?

Grin. Certè à primo eo die, in quo designatus fui nomine *Grincham*, in brachiis, humeris, capite, latere, crure, calce, mille dolores sensi. Nunc ad *Bajas* procederem, sed ne in *Lectica* quidem obequitare valeo , tanto à capite

capite ad calcem dispendio salutis laboro.

Poc. Hoc diuturnius novi, mi *Grinchame*; sub insigniis nostris fortius decertasti, nec sine stigmatibus militiæ à Castris nostris discessisti.

Grin. Utinam castratus fuisset, cum primum ingressum in Castra vestra fecerim.

Poc. Quid tandem sentis?

Grin. Asperiores *Cupidinis* undique sentes. — Sed feram non culpam quod vitare nequeam. Languenti nunc senectuti suæ provideat *Grinchamus*, in senio confectus, ægritudine confectus, in Spectaculum aliis se præbeat, cum honestè periret.

Tub. Eò nitimur omnes. Tam diu sub tugurio *Corneliano* nostro viximus, & præter morbos, Suburbia mortis, parum comparavimus.

Ciat. Hæc una omnibus est provincia. Ab eo enim tyrocinio meo in hac *Cornelii* familia,

“ *Heu dolor invasit gelidos sub nocte lacertos!*

In lectulo meo ægrè me vertere potui; Podagram, Chiragram, & Hip-agram (si ita dicere liceat) nocte quotidie sensi. Hoc unicum beneficium mihi impertiret *Cornelius*; Mitteret aliquando propter *Syringium* peritissimum Chirurgum: ejusque ope & consilio fretus, mihi diætam (abstinentiæ potius formulam) imponeret. Sed parum ista profecerunt.

— *hæret lateri letalis aundo.*

Tali asperitate magis usus est, quo parcè comederemus, quàm quo Salutem compararemus. Causâ non sublatâ, quomodo tollatur effectus? Interim, cum deciduis arborum foliis, capiti nostro capilli defluerent. Vernali etiam tempore, novi dolores ex integro repullulacerent.

Poc. Reverâ, domus ista nostra *Lazarello* potius nomen meruit, quàm familiæ. Per tres enim extremos integros annos, nullû inveni diem, qui secum non suum protulit dolorem. Fœcundi aliquando æquè ac facundi Calices me mei doloris insensibilem magis faciunt: sed premunt, non extinguunt. Habeo in me quod discruciat me.

Grin. Uno omnes laboramus malo.

Ciat. Abeat in rem malam, malum istud meum. oh--oh--oh-- Quam breves voluptates lentos protrahunt dolores! — Sed agite Socii mei; Herus iste noster *Cornelius* illicò educendus est in *Grabato* suo: Votum enim fecit se in aprico moriturum velle, si unquam moreretur. Balbutientem igitur linguam licet ægrè movere poterit, extrema quædam monita se nobis traditurum esse instituerit; ut apertè Sacrificulo nostro *Opilioni* nuperrimè retulit. Paremus igitur nos ipsos, quò nihil indecorè à nobis ageretur.

Gria. Esto! Ego in exemplar vobis futurus sum; ut me observato, mores vestros meliùs componatis. Habitus enim mentis in statu corporis cernitur. — Sed porta crepat, & sonitus pedum audio. Educendus certè est *Cornelius*, assistentium enim voces teneo. Subtra

trahamus, quò voces vultusque tristantium
melius induamus: Lugubres enim vultus, si
deficerent vestes, multum nobis proficient.

Exeunt Grinch. Poc. Tuber. Ciatica.

Act. 1. Scena 4.

Intus.—**E**Rigite, erigite, ne succumbat.

Intrat CORNELIUS in Grabato eductus;
OPILIO, PRISCIANUS, SY-
RINGIUS Chyrurgus, fa-
muli, &c.

Cor. Sublevate me paululum è grabato fa-
muli.

Sublevate, inquã, eum qui jam vos alloquitur,
Brevi verò tẽpore ad suam rediturus est terrã.
O quã me miseram, miserum undiq; sentio,
Cum corde vel corpore semper languco?

Attendite, igitur, & extremas morientis sylla-
bas

Mentibus imis recondite: ——— ubinam au-
tem servus

Grinchamus noster, Leno verè pessimus?

Ubi *Pocadilla* & *Tubercula*, leves Meretriculæ?

Ubi *Ciatica* Aneilla, quam teneram semper
habui?

Verè se Pellices narrant dum suos deferunt,

Ex-

Extremas celeri cursu petentes oras.
Accersite, accersite, vel invitis auribus audient:
Siliceas forte fibras penetrent quæ dixerō.

Act. 1. Scæna 5.

Intrant GRINCH. POC.
TUB. CIAT.

Grin. **M**Andato vestro moram non facie-
mus; attendimus.

Cor. Bene agitis.

Grin. Parce tamen, si oculis effluat amor.
Nemo enim unquam tam benigno serviverit
Domino.

Cor. Parcite oculis: omnibus una calcanda
est via.

Omnes una, & illa anxia est, manet hora.
Morti servamur & nutrimur omnes.
Illi unice fœlices qui bene tranlegere dies.
Venite nunc & auscultate! exeuntis verba
Audienti debent esse verbera: & mentis ima
Sede reposita. Omnes dehortari nos juvat
A meretriciis artibus quibus indulgi nimis,
Ab adultâ ætate indulgi, inquam, nimis.
Videte *Cornelium*, & vitam in Scœnam redi-
cite.

Agilis semel fui, omnique Proca levior,
Saltandi corpore præstans; & in viribus
Nulli inferior: hoc *publici* testentur *Iudi*,

In

In quibus semper primas arripui palmas ;
 Athi lacerti mortui sunt : palpitant artus,
 Deficiunt vires, vita fastidium parit.
 Nil tam jucundum quàm morte miserâ mi-
 seriozem

Finire vitam. Lachrymis dedere nostris
 Fomitum perennem vestra lenocinia.

Poc. Egone *Corneli* ! primas adolescentiæ
 metas

Vix essem ingressa, cum ædes tuas petii,

Molli me lanugine nondum vestierat ætas;

Signata virgo, illecebris nullis nota

Hæc portas, inauspicatas portas, intravi ;

Scatente venâ purior, albâ nitidior hederâ.

At ista perierunt omnia, pudicitiam spretâ.

Recole, recole, ô *Corneli*; quis cò me pellexit :

Præmia fuerunt tua, pauperies mea,

Quæ me expositam stupro nudârunt.

Plurane cupis ? in sacrum pignus violatam fi-
 dem

Desponsasti nobis; si me prægnantem faceres,

Solennes nuptias mecum contraheres.

Et me non sterilem demisisti; promissa tamen

Servare nolles.

Cor. Satis superque memini

O *Pocadilla* ! varias & astutias,

Quas tu subtilis nimium vafre lactasti,

Quo me illusum caperes. — Nec tu *Tubercu'a*

Arguenda es minùs : tua me mollities

Illexit miserè. Thesaurum stupri

Reddis pudorem.

Tub. Castè si minùs vixi,

Cautè me semper gessi.

Cor. O cautela

Cau-

Cauterio nota! — nec delicatula
Ancilla mi *Ciatica*, evades jurgia.

Ciat. Apage, Here; num talia merui?
Quot pro te *vulnera* sensit *Ciatica*?
Emplastro me magis quam jurgio
Opus habere diceres, meos si dolores
Æquè ut tolero, ferres.

Cor. Misror certè,
Sed te tua levitas eò infœlicem impulit;
Noctivaga fuisti semper, inconstans, avida
Turpioris lucri: faciem non spectasti
Pulchram, quam perditè non peramasti.
Nec tibi minor affuit opinio, quo minus illi
Qui te spectarent, amarent miserè.
Sic tu tuæ conscia facta es miseræ.

— Quod ad te attinet, *Grinchame* pessime,
Deesset citius tempus quam occasio
Technas detegendi tuas.

Grin. Fidelis Servus
Semper extiti.

Cor. Ah, perfide fidelis.
Quis unquam votis magis obtemperans fuit,
In pravis acquiescendo vijs? Ardens Cupido
Talem asciscat famulum, Patronum imò.
Artes apprimè novit omnes meretricias.
Singulrim pellices evocare potuit & seligere,
Si quæ formosior Summænianis latuit ædib⁹.
Scortorum pretiis nemo unquam notior emi-
cuit.

Civica, curialis an rustica esset, citò colligeret
Ex statuis & picturis sibi ostensis.

Grin. Hoc officium
Impositum nobis fuit.

Cor. Ingenuè fateor;

Nec

Nec moram faceres jussis iniquis nostris.
Utinam famuli æquè parati essent
Ad Dominis obsequèdum suis in rebus licitis
Ati prohibitis !

Opil. Parcite tandem *Corneli*, & remittite.
Cor. Intimè remisimus. Ignoscant etiam
nobis

Talia suadentibus.

Omnes. Ignoscimus omnes liberè.

Opil. Diverte oculos ab hisce Pellicibus
Dilecte frater; parum commodi adferent
Languenti animæ.

Pris. Terrestribus terram linque;
Et viris nostri Ordinis Elemosynas præbe.

Opil. Preme illud, mi *Prisciane*. (*tacitè.*)

Pris. Pro animâ tuâ orare possumus; can-
tare hymnos;

Opil. Et Panegyrico sermone ad cœlos e-
vehere laudes.

Pris. Quid si vita gravibus delibuta fuit vi-
tius?

Unum aureolum è crumenâ missum te Ange-
lum faciet.

Grin. Opulchra eloquia!

Opil. Nec linguæ silentes erunt, modò quod
audimus

Te præstiturum esse, commodè perfeceris.

Cor. Desint Tubæ *Cornelii* vitæ; si laudes
efferant.

Fucata virtutum vela si vitia gererent,

Turpiora vobis apparent, abductis velis.

Nolo me quenquam laudare nequam, nec
præconiis

Memorare suis: Marmora condant Tutores
patriæ,
Qui

Qui rebus gestis claruere suis, & triumphos
Virtuti sacros celebrâre; me levis urna
Teneat, detentum tegat, & tectum oculis
claudat.

Ossa cremata maneant, sed sparsa nunquam
æthere

Nec terra forent; in pestem Cælo Sologue
adferant.

Beata est cespes, cui bonus hospes humanus
obtigit,

Suavis enim & redolens odor exit de rogis suis.
Malus satis foelix, si gremio terræ ignotus
dormiat.

Monumentum monens mentem non superbi-
ret titulis,

Nec Sculpturis aureis: Quis nisi mentis ex-
pers

Altiori lapidum mole se pressum gloriaretur?
Valete omnia, quævis à Summo mentem ab-
strahant bono.

Pris. Iste ventus parum prosperè nobis af-
flaverit.

Cor. Valete, inquam omnia. — *Syringi,*
paululum caput erige.

Valete vaga lumina; ementiti vultus; disten-
ta ubera.

Estis escae periculosa, Seni æquè ac Juveni
naufraga.

— Et vos crumeni-secae pellicientes mulier-
culæ,

Valete omnes. — & vos Sepes meretriciæ

Campi deliciae; valete omnes; nunc patrias
lares

Fato jubente, petimus hoc acroamate:

“ O

O quàm fastidiosè olent *Veneris* amores!

O quàm deliicosè redolēt virginis odores!

Opil. Optimè, optimè; valedixisti *mundo*,

furienti carni, *Diabolo* etiam ut spero.

Quo *Domus* disposita tua meliùs & aptiùs
fiat,

Præpara te, mi frater, ad eam peragendam
partem

Deficientis Testamēti, quam adhuc reliquisti:

Visne legationes aliquas de statu tuo

Gratis impertiri?

Cor. Maximè, Reverende *Opilio*.

Pris. Sed non maximas, ut sperandum est à
nobis.

Corn. Primum *Voluntas* mea est vera &
ultima

Ut *Grinchamo*, licet *Nebuloni* valdè egregio,
Centum libræ donentur.

Opil. Centum liberi *Grinchamo*. [*Scribit.*]

Corn. *Pocadilla* istæ meretriculæ levidensi,
Æstivis *Baiis* in *Somersetensi* Comitatu cre-
mantiori,

Quinquaginta libræ.

Opil. Quinquaginta liberi *Pocadilla*.

Pris. Masculini aut foeminini generis, istine
erunt liberi?

Corn. *Tubercula* nostræ gravi languenti mor-
bo,

Ne sub manu Chyrurgi, deficiente sumptu,
Periret, Quadraginta libræ.

Opil. Quadraginta liberi *Tubercula*.

Corn. Nec tuæ immemor esse vellem, mi
Ciatico,

Fidelis enim mihi semper fuisti, & constans
Ancilla.

Præ-

Præsentia tua (cum dolore referam) nunquã
carui :

“ Parsque tui latitat corpore clausa meo.

Hiscæ recognitis, tibi non defuero.

Designentur eæ sexaginta libræ,

Opil. Sexaginti *liberi Cistice.*

Pris. Proh hominum fidem ! quam foeta
est ista progenies ?

Vix *Priamus* tanti totaque *Troja* fuit.

*Ne're had the Trojan, Priam such a brood
As our Cornelius, if t his stand good.*

Corn. Legationes etiam relicturus sum
plures,

Si eò fortunæ suppetant.

Pris. Sin minùs, quid nobis relictum putes ?

Corn. Numerosos babeo Spuriòs, impuro
licet

Progenitos Semine, lactandos tamen : quorum
natu

Maximus *Corneliano* nostro nomine notus est.

Illi prædiolum conferam Suburbis consitum ;

Prope locum certè constitutum ubi genui.

Vixit enim in Tabernulis Suburbanis illa

Matercula sua, meretricula, ferè dixeram.

At defuncta est illa, & mi reliquit curam

Dotandi eum : Secundus *Polipater* est,

Procerus sane & spectabilis Juvenis,

Et *Polipatris* nomen aptissimè ei competit :

Nam *multos* habuit *Patres*, asserente *Clea*

Obstetrice sua, nec minùs ipsa facta est

In Puerperio ; sed multò ditiori cæteris

Mihi

Mihi confertur partus.

Pris. Arrident ista placidè.

Corn. Memini, certè memini *Primatem*
habuisse partem

in eo partu; agnoscere verò nolle, nec illa

vicinis nostra ausa est accusare, sed diu mansit

intra lares suas; ac indies eam veheret

Aurato curru suo pulchris Insignis decoro

Ad publicas Scænas; ubi opaciores loculos

semper eligerent, quò *Centipede* liberiùs

stantur mutuò; vel observari minùs.

Ego, interim, *Pelipatrem* in filium tenere cogor,

Quem altiori licet prognatum Stemmata; fulciam

Fortunis propriis: Sumptibus meis paravi Aream,

In qua globis assuescunt ludere, cuius quæstu

Victum quæritet & vestitum; sin minus quæret,

Curialem agat vitam, mendicare discat.

Pesidem etiam habeo, delicatulam puellam,

Quam fidibus eduxi musicis. Inadulta licet,

Cerassam novit & fucum, *Purpurissam*, *minium*;

Quid frontem pumicet, seniles rugas adimat,

Quid tensas niveasque faciet mamillas sibi.

Actine etiam *Tabule* eæ non sunt ignotæ.

Non longum transivit temporis, à quo triclinium

Intravi solus; Solamq; inveni recumbentem,

Depositis acu & tela. Nudatas intra ulnas

Suspexi statuam, cui, *Pignationis* instar,

Mille libavit oscula: *Cinyram* nempe Senem

Myrba nixentem saxe; conspexi ut, abripui

Im.

Impatiens illicitæ tantæ voluptatis.

Opil. Fæmellæ nostræ hisce solent assue-
cere,

Dum otiosi vacati mentes evigilant semper ;
Sin somnient, certè viva sunt somnia :
Dormientes etiam cogitant ; quæ vigiles pe-
tunt.

Corn. Veneram etiam & *Atonidem*, petulan-
tem satis Librum

In sinu portat, eoque multò peritior evasit
Quàm probæ necesse est : sed ista parum mo-
vent,

Eduxi, nec vanâ lactavi spe, ut spero.
Eludere discat, aut pereat.

Opil. Pluresne habes,
Qui sunt dotandi ?

Corn. Spuriolos quosdam habeo, sed uberius
bus adhuc

Pendentes teneris : Parochia curet, scilicet,
Quò me lactentur mortuo ; cunctis providere
nimis,

Quos genuimus : Sin illi, quæis legationes
Transtulimus, extremam claudant diem, re-
deant

Dotes hisce nothis, quos indotatos reliqua-
mus.

Pris. Vereor, certè vereor, ne plus suis en-
hibuit,

Quàm suum est dare : — Heus *Opilio*, interro-
ga

Unde istæ exurgent dotes,

Opil. Quamplurimas, mi dilecte *Corneli*,
contulisti Dotes,

Legationes multas ; unde proveniant, scire

Corn. Hocne scire cupis, Reverende vir?
attende paululum.

Vide supra, infra, circumcirca, ubique invenies
Quod sollicitè quæris; Lebetes habeo, Cya-

thos,
Ampullas, pateras, urceos, lagenas, ollas,
Æramenta generis innumeri; sin ista minùs
placeant,

Extende visum, Elementa disquire singula,
Ista suppedient proventus.

Opil. Meherculè delirat,
Num solutionem legationum elementis trās-
feret?

Corn. Quid minus? si ignis, aqua, terra, aër,
Non satis proferant, suffocentur qui plura quæ-
runt.

Syring. Quid mihi destilletur è nubibus?

Corn. O mi *Syringe*!

Syr. Quantum ars mea potuit efficere,
Libentè præstiti.

Corn. Novi, optimè novi.
Accepturus igitur es, ni me malè gratum
narres,

Sexcentum —

Syr. Sexcentum — ô me ter foelicem!

Corn. Sexcentum, inquam, ne numero mi-
nuatur unus,

Pro tanto otio, negotio, lotio, latinè Merdos.

Pris. Suavis odor lucri de re qualibet.

Syr. Itane ages.

Syringio tuò? urbem, orbemque morbo cogni-
tos

Illicò faciam, ni operam compenses nostram.

Cor. Age, satage; plus tibi dedi quàm debui.

Nec

Nec majus exhibui pretium illi *Tarandule*
 Doctori nefario; qui tot pro lasanis
 Tot libras exigeret; sed calamo utens, re-
 sponsum
 Vernacula sua lingua (ulterius ignoravit)
 Hisce perstrinxi modis, obtortis naribus:

*Dear Doctor hold me no such fool
 To pay a pound for every stool,
 I can for six pence have a Page
 Get me a stool upon the stage,
 Where I may cleave my lungs with laughter,
 And beare my guts a sennet after:
 Some cheaper Physick Doctor Drug,
 Or else I'll take a Purge from Jug.*

*Syr. Quàm liberè me illudit moriens iste:
 Can's!*

*Pris. Quid tantoperè nugaris? num mihi
 Corneli*

Te mortem evasurum putes nauseosis salibus?

*Corn. Erras, o Erras, mi Prisciane: non in
 me sentio*

*Quod vividum promittat diem; interea juvat
 Exire lapidum, ne timidi vobis arguar,
 Extremâ petente Scenâ. — sed heus O-
 pilio,*

*Unius penitus immemor fui, cui annuos red-
 ditus*

Terræ præberent mez.

Opil. In quem, obsecro, usum?

*Corn. In hospitem; morbidos hîc reliquimus
 famulos,*

Ne iis igitur deesset hospitium, dimidiam
partem

Fortunæ relictæ ei offeram.

Pri. Ampla satis manu

Omnibus offers omnia. ——— sed scissitare
mi *Opilio*,

Quò se extendunt opes?

Opil. Frater mi *Corneli*,

Quantum habes in arcâ tuâ?

Corn. Tantum habeo & fidei.

—— Numerosas gazas. ——— primum autem col-
lige.

Totalem summam legationis nostræ.

Opil. Illicò fiet.

“ *Grinchamo* centum liberi ———

Pri. Nunquam educare poterit.

Opil. “ *Pocadille* quinquaginta liberi ———

Pri. Non novi pellicem in liberis tam nu-
merosam.

Opil. “ *Tubercule* quadraginta liberi ———

Pri. Relinquantur *Parochiali* curæ.

Opil. “ *Cistice* Ancillæ tuæ sexaginta li-
beri ———

Pri. Omnes uno claudicabunt pede.

Opil. “ Summa totalis, du-centum quin-
quaginta liberi.

Corn. Liberè liberos numerasti.

Opil. Dedisti etiam & concessisti *Cornelio*
tuo *Spurio*

Prædiolum in *Suburbiis* situm: *Polipatri* *Arca*

Globis affuetam: *Persidi* furatam faciem:

Cæteris *Spuriolis* totum orbem in ambula-
crum.

Corn. O *Mercuriale* cerebrum! rem tetigi-
sti; C In-

Intellixisti me, ac si in Pericranio meo domesticus esses.

— Nunc quod ad vos attinet.

Pris. Hem ! nunc mea res agitur.

Corn. Vos, inquam, quorum fidei nitendum est maximè,

Executores facimus Testamenti nostri.

Pris. Optimè.

Quid tandem commodi ex eo deposito nobis succedet ?

Corn. Hoc novi à vobis minùs expectatum esse.

Nil amissuri estis, hoc certè scio, sin aliter evenir,

Solvat Ecclesia.

Pris. Quinam ! *Opilio* ?

Opil. Non solvam profectò.

Ego propria non solvam debita, multò minùs aliena.

Corn. Nè dubitetis ; in Pomario , me sepulto,

Ingentem eruetis gazam : parcite tandem, locum

Reticere libet, donec oppetero mortem.

Opil. Audisne hoc , *Prisciane* ? unâ voce & voto precemur

Quo celeriter emigret ; quo intremus Pomarium,

Teneamus gazam , & fictis lachrymis petamus urnam.

Pris. Diu superstes esse nequit ; ægrè spirat.

Opil. Spirat tamen ; — ô si requiem animæ cantemus mutuò !

Pris.

Pris. Optata veniet hora.

Corn. Vale respirans æther,

Satis à te pascimur ; nec à te pascendi ampliùs.

Erige languentem Dominum morti contiguum ;

Subleva lecticam ; propriis redire laribus

Libet , nec diu commorari licet. Terram me sentio

Subolere gravem.——Vos qui me conspici-
citis :

Clarum in me Speculum fragilitatis cernite.

Nec luti melioris, qui agiles estis , nec horæ

Porrectioris : heri me fortior nemo refulsit,

Hodiè quis me debilior ?

Opil. Statutum est mori ; statutum est omnibus mori.

Corn. Et exitus iste mortis Emblema nostræ.

Exeunt omnes.

Finis Actus primi.

Actus secundus. Scena prima.

Peregrinus, NEAPOLITANUS Medicus.

ficiant nobis

Uc nos fortuna gravis nimis impulit,
Nec quò secederem novi
Peregrinus.
Medicis artibus apprimè
notus prodeo,
Quo tamen artes, si de-

Satellites artium & Heri Pernaſſidum?
Hæmonios campos, colles amænulos
Quæis Jovis almæ cecinere Mufæ
Peragravi ſolus; virtutes florum
Exugi ſacras; nullus me fugit labor:
Mendici vitam Medici vita tamen
Sortitur miſeram, divitis egens ope,
Nec ſic deſpero; veniet grata dies,
In quâ merces nobis redeat debita;
Neglectæ ſemper perierunt artes
Ignotis terris, quarum judicium
Offuſum tenebris latuit demerſum.

Luce

Luce sed ista florent *Mecænates*,
Quæis *Æsculapii* Comites sunt grati ;
Nec defunt morbi vitiosis seclis
Paterisque plenis, qui petunt excultos
Artibus nostris; ubi plerique nesciunt
Patientis gravem miserè dolorem ;
Quo sanent tandem? medicinas alii
Adversas morbis præparant malignis,
Et mille perimunt priusquam restituant
Unum salutis suæ : Sunt etiam Ani
Herbas quæ colligunt, nesciunt vires.
Hæ ministrare unam solent medelam
Omnibus malis ; Quæis si semel obtigerit
Unum se pristinae reduxisse viæ,
(Quæ via vitæ fuit illis ignota)
Has colunt omnes, in honorem statuas
Marmoreas struunt; ô quàm cæci manent
Isti ? quàm suis tepent judiciis nixi ?
Altiora verò sperans, leviolem auram
Plebis errantis nauseo: nihil emeruit
Ore prudentum qui plebi nimis hæsit.
— Sed quinam iste turbido vultu regens
Occultos motus, languentis animæ testes ?

Secedit sub umbraculo.

C 3

Ad.

Act. 2. Scena 2.

Intrat GRINCHAMUS.

Grin. Centum libras promisit tibi Herus ; sed solvendi tempus adhuc non apulit. Quid si promissum iterum mutet , ubi tunc *Grinchamus* ? Anxius semper fuit & inconstans *Cornelius*, nec alicui firmior quàm ægrotanti Pellici. — Utinam — ô utinam de hoc Carcere, in quo tam miserè languet, illicò exiret : aut ego mendicus certè moriar.

Pereg. Quænam sunt ista quæ audio ? perfidi servi verba sunt ; ni aures me fallant.

Intrat Pocadilla.

Grin. Bene-vales, mi *Pocadilla* : quid domo agitur ?

Poc. Lachrymatur undique : sed nobis maxima incubuit causa.

Grinc. Unde hoc, mi *Pocadilla* ?

Poc. Quia dolores in perpetuos socios, comites perennes nobiscum gerimus : exhausta nobis ossa medullis ;

Intemperies aëris artus prænunciant nostri. Mors nobis vitâ optabilior esset : cum omnis ex integro dies novum dolorem peperit. Sed Herus ille noster maximam nobis dolèdi occasionem præbet.

Grinc.

Grinc. Imò, hinc illæ lachrymæ; diu nimis
vivit.

Poc. Imò, serò nimis moritur.

Act. 2. Scena 3.

Per. Quàm fideles sunt isti famuli, quibus
Hæc vita

Tam fastidiosa apparet? Murem suboleo: isti
Mihi viâ præbeant, si eveniant omnia prosperè.
Obviam iis faciam: quo artem verò notio-
rem

reddam,
Quædam referam, quæ elusos eos capiant, ca-
piendo decipiant. — Quot ignotas regiones,
desertas vias, infrequentatas provincias, Re-
gias aulas, conspicuas urbes, Heroïcas sedes
isti petierunt pedes! Nec parvo honore re-
cepti fuimus.

Quot enim splendentia monumenta in me-
moriâ edita sunt nostram, in omnibus locis
quos invisimus?

Jurârunt imò incolæ *Æsculapium* Medicinæ
Deum reliquisse Cælum, & meo se habitu
induisse numen.

Grinc. Toto certè corpore horreo; multa
audivi de quodam *Æsculapio*; hiccine est?

Poc. Si medicinalem artem tam peritè cal-
leat, utinam *Æsculapius* iste intra nostras la-
res commoraretur paululum.

Grinc. Tace, & audi.

Per. Non novi morbum tam gravem qui
arti

arti nostræ medicabilis non celeritè fiat: nec tam levem, quem ars nostra non insinabilem faciat, si placuerit.

Grinc. O vir clarissime! certè eum ex proposito nobis missum esse puto, quo famulos servet, & Herum perimat.

Poc. O utinam hoc præstaret!

Grinc. Attende.

Per. In hac cistella ficos habeo de ripis *Amalthei* maris collectas, quas ægrotanti non citius applicui, quàm molliore somno exit, nec exeundo dolorem sentit.

Grinc. O faustum diem! Istæ sint ficos *Corneliana* dapes.

Per. Alias etiam habeo, quæ *Neapolitano* morbo, quem *Galli*, nec immeritò, sibi arrogârunt, ictu oculi citius, medicinam adferent.

Poc. Profectò me convalescentem sentio, ipsius aspectu.

Per. Interim, licet mille *Ecligmata*, *Malagmata*, *Empasmata*, *Diapasmata*, *Sympasmata*, *Pharmaca*, *Alexpharmaca*, in promptu habeo, ne quenquam adhuc comperiui, qui mihi hospitium præbeat.

Grinc. Salutemus eum, mi *Pocadilla*, & benignè hospitemur, eveniet fortasse quod futurum nobis commodum adferat. — Salve vir Venerande.

Per. Salvete etiam. — Nostisne hic hospitium aliquod, quò divertamus? *Pergrino* tale præstare officium, humanitatis erit argumentum maximæ.

Grinc. Libentissimè hoc facturi sumus: Scire interim magnopere cupio, à quâ gente prognatus es.

Per.

Per. Ortu Neapolitanus.

Poc. Eheu! Te Gens, nos verò Accidens Neapolitanos fecit.

Per. Affines tunc sumus, muliercula.

Grinc. Profiterisne artem aliquam?

Per. Professione Medicus.

Grinc. Peroportunè huc venisti: amplo compensaberis munere, si curam ars vestra præstiterit Hero nostro.

Per. Quinam ille?

Grinc. Nostine Cornelium in platea Argentaria commorantem?

Per. Nequaquam; nec quenquam Civitatis vestræ: Hoc enim die in portum appuli.

Grinc. Prædives est, & gravi morbo diu laboravit.

Per. Quo tandem?

Grinc. Eo nimirum, quo Neapolitani maximè laborare solent.

Per. Suboleo morbum.

Grinc. Facillimè subolendus est; nam supra terram foetet.

Per. Diutius illud Cornelio insenuit malum?

Grinc. Triennii est, aut longioris potius processus. — Tu optimè nosti, mi Pocadilla, quo mense illud ei contigerit.

Poc. Ne me illudam patiaris Grinchame; — Patimur, premimurque vicissim. — Vir bone, Epidemicum est istud malum in tota familia.

Per. Itane grassatur? sævitix verò ejus imponemus finem, modò admittamur. — Exoptatumne est a vobis, Herum vestrum pristinx saluti restauratum habere?

Grinc. Certè in promptu non est, huic Interrogationi responsum facere. Veremur magnoperè qui Clientuli illius sumus, & indoli suæ optimè noti, ne si hoc evadat mortis periculum, nunquam dehinc tam benè rectèque dispositus erit ad moriendum. Sprevit enim Mundum, reliquit carnem (sed nunquam donec caro eum reliquerat) de Domo etiam sua optimè disposuit. Crimen igitur maximum esse cogitarem, eum morti tam compositum, ad pejorem fortassè vitam revocari.

Per. Optimè dicis; & quod famulum fidelem decet.

Grinc. Fastidiosa etiam est (ingenuè tibi aperiam omnia) præsens sibi vita, ac totæ familiæ æquè ingrata.

Per. Quid me vis acturum esse?

Grinc. Meherculè, si sine lachrymis hoc effari possim, percommodum ei esset, & nobis beneficium, se telam prolixioris vitæ suæ abscissam habere; ita enim in pace obdormire poterit, quod inter superstites dum manet, ægrè sentiet.

Per. Pia sunt ista monita; & attentionis nostræ digna.—Sed auscultamini paululum; an reticentiæ & custodiæ linguæ estis cōscii?

Grin. Quo minus? Ne Ancillæ nec Pelliculæ nostræ, quarum vis omnis in lingua fita est, de tali facinore benè ac prosperè perpetrato rumusculum spargent.

Foc. Nosne? Longè sit à nobis; ne Sepulchralis iste *Vespilo* in officiis peragendis suis erit secretior: *Ossuario* erimus taciturniores.

Per.

Per. Hoc si præstiteritis, cætera nobis relinquit: vestrum est interea, nobis parare aditum.

Grinc. Ne *Pocadilla* erit apertior.

Per. Ficulos quasdam in mantica repositas habeo, quæ illic hoc efficient: alias verò diversi generis, quæ *Neapolitanæ* vestræ prurigini medicinam adferent.

Poc. Absit *Peregrinis*; nollem pruriendi finem habere.

Per. Nec invenies; sanato malo integrè revivisces, nec te agilior *Hinnulus* evadet.

Poc. O me! quàm procacitèr me geram?

Per. Sic ab una eademque lycitho, vitam mortemque prodeuntes intelligite.

Grinc. *Æsonis* certè vitales herbas nostris attulit finibus: Sed ingrediemur, quo apertio-
riorem tibi viam præparemus. — At siste paulisper gradus — Quid novi, mi *Ciatica*?

Act. 2. Scena 4.

Intrat CIATICA.

Ciat. **P** Arum novimus novi; adhuc respirat Herus.

Grinc. Ægrè credo.

Ciat. Mille obsidetur malis; ne unâ horâ per totam noctem valet conquiescere: pituita laborat gravitèr: diu se à faucibus mortis servare nequit. — Quinam ille?

Grinc.

Grin. Unus, quo nemo peritior in arte sua;
Neapolitanus Medicus.

Ciat. *Neapoli* natus! Quid nobis cum *Neapolitanis*?

Per. Nimis negotii certè per biennium
habuimus cum *Neapolitanis*.

Grin. Votum sacrum fecit, se brevi spatio
Corneliano dolori finem allaturum esse.

Ciat. Num jurisjurando se obstrinxit?

Grin. Firmissimè.

Ciat. Tunc de nobis actum est, totàque
familiâ. Infestavit nos satis turpiori vitâ suâ;
& filium illius extendetur? Talis equidem
Medicus sicum in præmium meruit.

Grin. Nonnè dolorem *Heri* finiendum
cupis?

Ciat. Morte cupio.

Grinc. Eâque utetur medicinâ *Neapolita-*
nica nos ter; teque nos omnes integros restituet;
Te alloquetur, si placet; — *Heus Neapolitane,*
visne cum *Socia* ista nostra *Ciatia* societatem
inire?

Per. Nomen certè noxium & pestiferum
habet, familiaritatem tamen non renuo.

Ciat. Mene sanare vales, vir adventitiae?

Per. Quâ parte langues?

Ciat. Imò, quæ tandem pars est, in quâ me
languentem non reperies?

Per. Te claudicantem video.

Ciat. Si claudam, me herculè, amaveris, me
amore dignam invenies.

Per. Me amore tuo verè dignum esse asse-
res, pr. usquam discessero: Sed opportuniùs
tecum colloquemur.

Ciat.

Ciat. Num sanam me restitues?

Per. Ne hæreas; leviusculi sunt isti dolores vestri, si altioribus nostris comparentur Curis.

Ciat. O dies fausta, festa, festis celebranda faustis!

Grin. Quanto stupore correpta est nostra *Ciatica*! Sed ne tempus nugando conteramus, properemus unâ, & peritiam hujus Advenæ plenis buccis evehamus, quo ei facilior pateat aditus. Ædes si quis rectè & ordine ingredi vult, claves habeat oportet: Nos tibi Claves erimus, quò citius intres & experimenta probes.

Exeunt Grinc. Poc. Ciat.

Act. 2. Scena 5.

Per. Quàm citò credunt delirantes isti!
 Quod sibi poscunt? enervatis viribus
 Me novas vires pariturum sperant;
 Et semper sperent: at lucas pereunt
 Exhausto lampadis oleo foetentis.
 Sub frigido saxo non est aqua fervens,
 Exucco corpori nulla temperies.
 Insaniunt Medici qui tales petunt
 Incolumes reddere: sed, proh, ingrata
 Quàm redeunt tempora! Spreverunt Heri
 Languentis vitam, cupiuntque auferri,
 Quò suis melius rebus affluerent:

Neque

Meque venenatas fides expectant
 Proferentem, dies breviores reddere.
 Errant sed isti, prece me nec precio
 Comperient captum : simulare fraudem
 Multum proficiat : sed ista subacritè
 Moliri juvat : curo nec invidiam,
 Modò me videam bonis prodesse Civibus.
 Incumbat cò cura, sic te perennis
 Subsequetur fama : virtutis merces
 Summa sit honor, nacta laboribus sacris.
 — Sed unde ista muliercula tam præprope-
 ro cursu volitans ?

Act. 2. Scena 6.

Intrat TUBERCULA.

Tab. Nonne tu *Neapolitanus* iste, qui nuper
hùc appulisti ?

Per. Ipsissimus.

Tab. Maxime à nostris approbatus es fa-
mulis; visum igitur est Hero meo *Cornelio*, qui
periculoso diu laboravit malo, ut illuc intro-
ducaris.

Per. Libentissimè.

Tab. Quamplurimos ibi compatrueles,
gentique tuę consanguineos illicò comperies:
Neapolitanos intrâ & extrâ.

Per. Perfaceta es virguncula.

Tab. Virguncula certè ; virgo enim sum,
ut

ut omnes Sociæ, in diminutivo gradu.

Ego etiam sub manu tua, Patiens futura sum.

Per. Ægrotas ne?

Tub. Nec ægroto, nec valeo; variis autem temporibus Anni febricitare soleo.

Per. Febres juvenculis longævos promittunt dies.

Tub. Sed saltare nequeo, nec artus extendere ut affuevi.

Per. Aliquid latet quod non patet. Scirrosem etiam in oculis apertè discernimus. —
certè te *Neapolitanam* esse agnosco.

Tub. Mene? vix merui.

Per. Meruisti satis; aliter in te Symptomata ista non conspicerer: sed bono esto animo; non eò processit malum, quo medelam minus admitteret. Dietam tibi componam in proximo *Foliorum deciduo*, cujus ope perbreui tempore convalesces.

Tub. Et *Taberculam* mensæ æquæ ac cubæ (ut aiunt) observantissimam invenies.

Per. Sed introeamus, ni tardiore accessu nostro, patiatur æger.

Tub. Illicò, illicò: sed in uno meipsam tibi aperiam, eò enim humanitas tua me compulit, Si persuasum te habere potero.

Per. Quid illud est?

Tub. Ut manum ab ægrotante Hero meo detineres; necesse est quòd pereat; convitium autem non exiguum arti tuæ adferres, sub ministerio tuo si periret.

Per. Optimè mones: interim sanctiore devincti sumus voto, in hisce artibus quando pri-

primùm initiati sumus, nihil nos omiffuros
effe, quo Patienti nostro meliùs subveniamus.
Audiui tamen eum peffimum fuiffe homi-
nem, & familiæ fuæ maximè inuifum.

Tub. Nemo unquam turpior nec tetrior.

Per. Propofitum igitur eft mihi aut finire,
aut novam in eo naturam fundare.

Tub. Priori citius acquiefceremus omnes.

Per. Publicum bonum non folum meum
femper duxi, fed illud meo præpofui. Veftrum
eft tacitè & prudentèr omnia gerere: Ne fe-
nefftras privatis aperire confiliis. Multa à no-
bis agenda funt, quæ manus peritiam, faga-
ciam mentis æquè requirunt.

Tub. Ingredere, fi placet: Sin verò *Cornelius*
fpiret, perit familia.

Exeunt.

Act. 2. Scena 7.

SIMPLICIUS, &
BALBUTIUS.

Simp. Eamus, eamus Vicine; aut mortuus eft
aut morti appropinquat *Cornelius*.

Balb. De—us me—us—De—us—me-
us, fi ill—e mori—etur, mori—emur om-
nes.

Simp.

Simp. Non ita, mi amice *Balbuti*, non ita ;
fortasse nos sumus melioris luti, nec tam ce-
riter morituri.

Balb. Ego non scio, an moriar aut non
moriar ; val-de ta-men tim-eo ne mor-iar,
quia om-nes ill-i qui præcess-erunt me non
inven-ïendi in ter-ris.

Simp. Forſitan in aliam regionem ægrè
profeſti ſunt.

Balb. Cer-te non Sapi-entes er-ant tot ter-
ras & ten-ementa, tot paſ-cua, pec-ora & hæ-
redi-tamenta poſt ſe re-lin-quere, & ig-notas
ter-ras quæ-rere, ſed certumne eſt, quod *Cornel-ius*
noſter tant-operè per-icli-tatur ?

Simp. Veriſſimum : omnia faticina lethi
nuncia eum morti præſignarunt : Canes for-
miduloſo & inauſpicato more portas domus
circumlatrant, Striges circa lares ululant,
Nycticoraces ſupra domum horrido ſtrepitu
volitant.

Balb. Re-ve-ra, vi-cine, hæc ſunt ſig-na
quod homo non eſt hu-jus mun-di.

Simp. Extremum nos interim peragamus
officium. — Sed ecce *Opilio* noſter !

Act. 2. Scena 8.

Intrat OPILIO.

Opil. *Simplicius* & *Balbutius* Parochiani mei
chariſſimi ! quamplurima enim à vo-
bis

bis accepi, à prima inductione in Vicariam meam, ova, pullos, porcellos, vitulos, anates & anserculos—benevaletis ambo. Sed quo tenditis, mi gregales oves?

Simp. Ad visitandum ægrum.

Opil. Ægrum! quem ægrum, mi plebecula?

Balb. Lang-uen-tem nostrum *Cornel-ium*.

Opil. Bene agitis, bene agitis, opus est charitatis: sed certè ni festinetis, superstitem invenire non poteritis. Usus enim linguæ penè amisit; & ego jam properantè redeo, ad pulsandam campanam, quò omnes secundum consuetudinem bonam & legalem pro eo orarent.

Simp. Dives certè moritur.

Opil. Utcunque, utcunque; neque valdè dives, nec valdè pauper: Ordinavit autem *Opilionem* vestrum & *Priscianum* Testamenti executores.

Balb. O quam di-vi-tes vos er-itis?

Opil. Rationabiliter, rationabiliter; Novit nos esse homines conscientiae, deditos elemosynæ, & charitatis professores in Orbe.

Simp. Enimverò te satis probum reputamus omnes, sed mediocritè doctum.

Opil. O *Simplicie*, quanta inter vos regnat Simplicitas! Num igitur parùm me doctum existimatis, quia ampullas non projicio, Græcos characteres minùs calleo? Rabbanos, fateor, nobis alienos: Sed si placeret, talia profferremus, qualia nec vos nec ipsi intelligeremus. In Parochianis hisce fanis nostris eloquentia uti, dementiæ esset maximæ. Imò plura vo-

bis

bis dicam, mi fratres, quod tota Parochia, quæ de Ianiis, Ienonibus & Bubulcis præcipue constat, tantum sumptus minimè expenderet, quantum facundia nostra uno die exigeret. Invitaretis fortasse ad Anserinum festum; quò autem ista ad loquendi festivitatem? Insomnes nos dimittitis, quo paratiores habeatis ad prurientes aures vestras permulcendas. Sed meliora ac molliora novimus, quàm corpora nostra ita macerare, multò minus debilitare.

Simp. Absit, quod studia nocturna vestra debiliores vos redderent.

Opil. Absit, mi *Simplicie*, longè absit. Conjugem habemus delicatulam, & à nobis multa expectantem: vestem, (si novo more confectam) non videt, quam non avidè appetit: imò, si gravida facta sit, ut omni anno plerunque evenit; amiculum non videt, cui non invidet: emorituram se illicò fingēs, ni comparet quod expetit. Dissuasum verò me maximè habet à nocturnis elucubrationibus (tantum Grammaticæ legerit) longè periculosissimas esse dicens. Nil ex magis exosum est, quàm me librorum coëmptorem audire: me *libris* magis quàm *libris* provisurum monens. Et monitis acquiesco, præter enim quasdam syngraphas, aliosque codicillos vetustatis injuria & tinea (juratissimis literarum inimicis) miserè absumptos & corrosos, parum in Musæolo nostro invenietis. Disceptationes hæc *Arminianas* ego ne flocci pendeo; Quò proficiunt? Quid efficiunt præter lites & similtates? Omnes Scholastici esse volunt, an boni sint parum

parum curant. — Quamdiu Pastor fui Parochialis gregis vestrae ?

Sim. Per quindecim integros annos nobiscum mansisti : optimum enim retineo indicium adventus tui : quia eodem mense Scropham habui, quae uno tempore viginti porcellos peperit.

Opil. Non tamen multum ditior quam primum ad vos veni. Publicam & munificam semper mensam habui : Lares nostras non petiit, qui inops rediit : Quam hospitalitatem, licet ægrè tulit *Prunella* nostra ; Oceanum citius exhaurire, quam me à proposito divertere poterit.

Balb. Hoc te tu-is cha-rissi-mum fecit.

Opil. Succenseat, succenseat nobis uxor nostra : Parum me movet mulieris ira : suavem & jucundam traducamus vitam ; hoc Elogio semper adhibito :

*“ Non aura levis capiat opimos,
Cum mens delicias saperet divinas.*

Simp. Deus te incolumem diu servet.

Opil. Optimum illud erit uxori nostrae, licet irâ aliquando percita, cum multa dicat amaritudine, bene illæ esset, si ego morerer. Sed certè hoc non cogitat : Pauciores enim & pauperiores reperiret patinas, indigentiores amicos, numerosiores curas ; Nec tam splendido appareret cultu, nec primam in templo sedem eligeret. Tunc forsitan tota ejus substantia relictæ esset in perulâ. — Sed diu, nimis diu vos detineo ; properate, properate si
hoc

hoc viventi officium præstare desideretis. *Ambo.* Jubemus te bene valere.

Opil. Nostrum est jubere, vos parere: valete.

Exeunt. Manente Opil.

Reminiscere, reminiscere (recordatione enim tua apprimè dignum est) si *Cornelius* iste jam supremam diem attigerat, ubinam locus est in quo ingentem eam auri molem se recondidisse asseruit. — O fames auri sacra! quantis me banditiis allexisti? *Cornelii* certè vitam *Cervi* illa longiorem optarem, si me *Exeuntorem* non fecisset. Quidam est odor lucri, qui de rogis defuncti exiturus est. — Sed quod ad locum attinet; ni memoria me fallat, *Pomarium* erat, in quo iste defossus latuit thesaurus. Interim, quid si indigens ille noster *Priscianus* te circumveniat, pretioso eo thesauro locum sibi cognitum *Orbando*? Si *Scholaris* certè, (ut plerique sunt) circa res mundanas non simplicitate nimia laboraret, expectationem penitus frustraretur meam. Sed parùm hoc metuo, quia in eo parum ingenii erga seculum percipio.

Act.

Act. 2. Scena 9.

Intrat SYRINGIUS.

Syr. **Q**uis ingratum magis audivit unquam? *Hesperides* illæ vigilantiores non erant circa *aurea* ea mala, quàm ego circa ista crescentia, foetentia imò, *Cornelii* nostri mala. Quid tamen retribuit? Ne muliercula est tam levis & sordida, nec ulla tam squallens affecla, quæ in morte sua aliquid commodi non hauriant: ego autem, qui diei æstus, frigus noctis patienter pertuli, ei factus sum & omnibus in ludibrium.

Opil. *Syringius* iste Chyrurgus ejus fuit, & mercedem vigiliis suis undique respōdentem, non recipiens, — aliorum macrescit opimis: sed pergat ille in loquendi licentia: Omnia qui perdunt, liberè se expriment: Vulpes nunquam melius pascitur, quàm cùm execrationibus premitur.

Syr. — Et ille Sacrificulus, qui semel per totum ægritudinis tempus visitavit eum, quantum commodi ab eo accepturus est! Nec impune evadet, laceffam scilicet, parum licet ex eo certamine proficiam. — Heus tu *Opilio*, quibus tandem philtris, queis pharmacis usus es, ut tam immerito *Cornelii* gratiam tibi conciliares? Quot noctes vigilasti? Quos labores sustinuisti, ut minimum tibi lucellum comparares?

Opil. Curam habeo animarum.

Syr:

Syr. Habes certè, sed *decimas* magis quàm *animas* curas.

Opil. Id populus curet scilicet.

Syr. Ubinam ille, qui tecum in *Executorem* cooptatus est?

Opil. Didascalus *Priscianus* noster! in ludo literario.

Syr. Interim, tu in ludo illiterato oscitan-
tèr ludis.

Opil. Otiantèr diceres.

Syr. Oscitantèr imò; dum aliorum præ-
miis inhias.

Opil. Injuriam mihi offers; certè linguam si
non teneas, in *Supremam Commissionem* accerfi-
eris: Scandala, Scandala sunt ista, vir bone;
non nosti pallium meum.

Syr. Illud novi, quod nunquam *Palladem*
novit: imò, impexa antiquitas illud novit:
quando novum inveniet?

Opil. Impudentissime Barbare Barber, non
finam, non patiar. Pilæ, pilulæ, pelves &
pelluvia tua, in anathemata erunt. Tune, pexo
licèt capite, lotis manibus prodeas, *Opilionem*
Pastorem tuum laceßere audes?

Syr. Audi plura, si minus audeam. Offi-
cium fuisset vestrum curam & diligentiam
commendâsse nostram, languenti & jam mo-
rienti *Cornelio*: sed ista vobis unicè incubuit
cura, quo propriis commodis inserviretis, licet
nullam prorsus mercedem pigritia vestra pro-
mereretur.

Opil. Procacissime Tonfor.

Syr. Imò, Tonfor tuipse es, qui lanam
modò tondeas, pecori parum provides.

Opil.

Opil. Ista omnia scandala activa, passiva, five cujusque generis sunt, in unam scedulam colligam & conscribam; conscripta Procuratori Archiatus transmittam.

Syr. Age; parum qui habet, parum amittet: Criminationibus pauperum Clientum eam satis novi Curiam celerrimè fatigatam esse. — Sed dic amodò, quem tandem in usum, opes istæ *Cornelii* expendendæ sunt: an publica erigent Xenodochia, pauperibus hospitia?

Opil. Nequaquam; erigenda potius sunt sceleratis Chyrurgis Patibula.

Syr. Itane? Oviculos suspensos tuos relinques?

Opil. Te certè suspensum citius relinquerem, quàm hærentem vepribus expedirem.

Syr. Perpulchra charitas! sed novi, apprimè novi, quò tandem expendendæ sunt istæ opes. Proxima feriali die, indocilem uxorem tuam *Cornelianis* decoratam insigniis videbimus.

Opil. Quid hoc ad te?

Syr. Quàm maximum; inassuetum oculis splendorem adferet. — Sed narra, obsecro, quam partem habuit *Cornelius* in uxore, ut eæ tam liberè impertiret?

Opil. An Scortum putas, *Prunellam* nostram?

Syr. Absit; hoc verò scire vellem, quo aliis satisfaciam.

Opil. Dicam tibi, quod pellis in fronte matris tuæ non honestior est, nec fuit unquam —

Syr. Credo certè, audiivi enim (sed subtere

cere juvat) matrem *societatis domum* tenuisse in juventute sua.—sed aliò divertendum est, subolco virgam.—heus Didascale, Hippodidascalc—*Prisciane*!

Act. 2. Scena 10.

Intrat PRISCIANUS.

Pris. Mene! quid vociferaris?

Opil. Surrepam tacitè, & dementiæ relinquam suæ.—Cave mi *Prisciane*, scœnum in cornu habet.

Syr. Abi tu in malam crucem, qui *Vicariam* in *Cornagio* tenes.

Opil. Abiturus illicò; sed tene quæ offers. Tali cum *Scurrâ* diu nimis perstiti.—Nunc accersendus est *Campanista*, ni moriatur *Cornelius*, priusquam *Tintinnabulum* sonet.

Exit.

Pris. Quid tu cum *Prisciano*?

Syr. Parum negoti, multum odii.

Pris. Quæ tibi illata fuit injuria?

Syr. Quam maxima. Nudastis me *Pensione* mea.

Pris. Quâ tandem?

Syr. Eâ, qua ex animo fuit *Cornelii* nobis *elargiri*.

D

Pris

Pris. O egregium commentum ! ne meminerit tui quidem in Testamento.

Syr. Novi; sed unde ista oblivio ?

Pris. Ut asseruit,emeritò : imperitiæ enim tuæ mortem ascripsit.

Syr. O ingratitudo sceneraria !

Pris. Dixit te etiam qualdem sibi applicuisse pilulas,quæ vires debilitârunt penitùs.

Syr. Exoptatò moriatur ; & siccis oculis comitentur omnes. Quantum olei & operis incassum absumpsi, in perpetuam sui memoriam Posteris tradetur.

Pris. Ne ista te excrucient : Non incompensatum te dimitemus. Mihi refer omnia. Non te fallam,modò fiducia nostræ te transferes.

Syr. Perlibenter hoc faciam. Scholasticum te verè probum & optimæ indolis sentio. Quicquid tibi placuerit, pergratum mihi offeret.

Pris. Faxo : extremam nunc petit oram *Cornelius* noster ; nec mortem citiùs obiturus est,quàm accuratior suscipienda est ratio de administratione. Mora enim in rebus dubiis valdè periculosa est : quamprimum igitur ut terræ mandabitur, quod suum est (ut jus postulat) cuique tribuetur.

Syr. Bene ageris ; *Syringii* modò memores.

Pris. Frontisterium me moratur ; te tuis, nos nostris demus operam.

Exeunt.

Finis Actus secundi.

Actus

*Actus tertius. Scena
prima.*

PEREGRINUS, GRIN-
CHAMUS, POCADIL-
LA, TUBERCULA,
CIATICA.

Per.

Uo me trahitis? quò arti
meæ moram necitis?

Grin. Non præstitisti
propositum: vivit adhuc
Cornelius.

Per. Et adhuc paulu-
lum vivet, invito clamo-
re vestro. Nonne optimum putatis, eum de
medio tolli sine suspitione?

Om. Optimum & tutissimum.

Per. Conquiescite igitur; & omnia arti &
fidelitati nostræ commendate. In *Dolium* im-
misi & immerfi, quo apertiore viam propo-
sitis cœptis habeam. Peritissimi enim Medici

D 2

nostri

nostri hisce balneis & thermis, ad tales sanandos dolores uti solent. Intuemini, si placuerit, Herum vestrum Tepidario suo immersum.

Om. Quàm libentissimè.

Per. Eumque me illudentem audietis, fallacem demulcendo spem suam, longioris vitæ promissis, quando vix duos iupersse dies poterit.

Om. Optimè, optimè.

Poc. Ita audiamus tamen & videamus, ut nos præsentem non cognoscat.

Per. Istum opportunè fiet.

Poc. Jocari enim libet & cachinnum edere, cum *Hirudinem* eam spectabimus in *Dolio*, aurem-tenus immersum.

Per. Quod vultis, agite.

Act. 3. Scena 2.

Abducto velamine, detegitur
CORNELIUS in *Dolio* positus.

Scedunt cæteri.

Corn.—**V**Alete ô *Veneres Cupidinesque*
 “ Et quantum est hominum venustiorum. *cc.*

Per

Per. Bono esto animo, mi *Corneli*, ista *Neapolitana* mala egregiè sunt nota; nec faciliùs sanantur ulla.

Om. Ha-ha-ha.

Civ. O femora, latera, ilia, omnia!

Per. Esto paulisper patiens. Satiùs est quod iste te dolor premat quàm perimat. Nonne gratum tibi fuerit, revisere famulos, referare oculos, numerare greges, pascuis expatiari, seriis & ludicris sano corpore interesse?

Cor. Maximè, maxime; sed quando, quando!

Om. Ad *Græcas Calendas*. — Ha-ha-ha.

Corn. Oh-oh-oh-. moriar certè, licet eò vix compulit senilis ætas.

Per. Deus sæpe, quos plurimi facit, eos citius aufert è vitâ. Narrabo autem quædam expertissima, quæis dolorem si minus adimere potero, minuero saltem. Non te ægrotare tantoperè dolet, quàm eo laborare morbo, qui in te diutius sævit. Insipienter verò in hoc agis. Gentilitius est morbus, talisque quo *Primates* æquè ac *Optimates* à *Plebeis* & infirmatibus distingui solent. Quis tunc, si generosum ullum sanguinem per venas diffluentem habuerit, qui hunc non amplexabitur mortu; imò ut insignem familiæ suæ notam non perditaturus est?

Legimus, & sæpius legimus in *Venetæ* generali eâ *Historiâ*, à talibus initio quàm plurimas familias, stirpes & ordines duxisse originem, latius crevisse, & magnitudine sua in fine laborasse.

Hippocrates narrat quoddam fuisse genus

hominum, qui, apertius quo discernantur à Plebeis (nobiliore enim se stemmate ortos esse credunt) pro Insigni eligunt nobilitatis suæ, capita eorum efformata habere Sacchariæ Collyriæ instar: quam tandem effigiem & figuram, quò artificiosè magis conficiant; illico ab ortu pueri, Obstetrices eò studiosè incumbunt, ut caput illius cunis & vittis artius ligaretur, donec in eam componatur formam. Et artificium istud brevi tantoperè crevit, invaluit imò, ut in naturam conversum fuit: In processu enim temporis omnes illi pueri qui nobiliores erant nati, capita eorum acuminata habuerunt ab uteris matrum.

Cor. Quò ista? — Quo ista? premunt, non levant.

Om. Et premant semper-ha-ha-ha.

Per. Applicare licet: si Nobiliores & Spectabiles magis viri, nil ulterius optarunt, quàm ab infimis iis terræ fœcibus distingui, coque adjuncto caractere, à quo plus deformitatis quàm pulchritudinis sumpserunt; (stolidi enim & ineptula talia censemus, capita,) quò tibi meritò vertatur in convitium, eò graviore malo, quod Optimates à pessimis distinguit? Quàm *Aulico* enim compar est, & *comp'eto* homine (ut coxtaneis verbis utar) inflexo poplite claudicare? bacillo non morbidè minùs quàm magnificè incumbere? Capiti coëmptam Camilli Cæsariem, adulterinum capitium, coaptare?

Grinc. Quam pulchrè dum ludit, illudit? ha-ha-ha.

Per. *Cornelius* imò ille *Agrippa*, qui nomine

ne tuo auspicatus est omen tuum; quàm inclyta præconia de Nationali morbo nostro in publicum edidit? Quam licet Panegyrem, Paradoxum appellent plurimi, in dubio non est quin permulta in eo dolore utilia Patienti reperit.

Corn. O me miserum, quam levitèr ista movent?

Per. Mentum erige; corrige mentem.

In *Dolium* immersum te esse perperam dolles; hinc autem te generosum verè esse narras. Rusticani nostri hunc languorem nesciunt: *Dolium Cornelianum* ignorant; pereant illi cum inscitia sua. Tu interim, si ad epulas inviteris, mensalibus in colloquiis omnibus gratus eris, quia in omnibus apprimè lectus & notus.

Cor. O me! hisce me malis nimis lectum notumque sentio. oh-oh-oh.

Per. Erige frontem; perire nequis, modò languori tuæ manum nostram non submoveas. Vincit qui patitur; & patièdo nobilem victoriam tibi compares.

Cor. Novi quod legi, Nobile vincendi genus est patientia——.ast super humanam patientiam sunt quæ fero.

Per. Ne hoc dicas, graviora necesse est quod feras, priusquam saneris.

Om. Quàm ingenuè secum agit? ha-ha-ha.

Per. Fortasse nunc horres delicatulam eam carnem, quam inter amplexus tam tenerè habuisti tuos.

Corn. Horreo, fastidio, nausco. Omnes

mulierculas quas juvenili tanto ardore tenui,
Ranis, Araneis, Tineis, Lamiis magis exofas
habeo. — oh-oh-oh. — Valet omnes *Tur-*
bullenses, *Clarkinwellenses*, *Bloomsberienfes*;
tuguria vestra Summoeniana nobis sunt sty-
giis specubus invisa magis. — oh-oh-oh. Er-
rores doleo quos lactavi; terrores horreo quos
spectavi. O nauseantia oscula! Erga salaces
pellices tyrannidem exercere libet.

Om. Tyrannus cum tyrannide in dolio do-
leat & pereat suo. ha-ha-ha.

Corn. O Pocadilla, Tubercula, Ciaticea-infau-
stæ domus supellex pessima!

Poc. Eheu! Quomodo *Phalaridis Cicuratus*
iste *Taurus* mugit?

Om. Mugiat, rugiat, lugeat, modò opportu-
nè pereat.

Corn. O meretriciæ artes, quàm gravitèr
nostros cruciatis artus! — Non est mihi cornea
fibra. — nec adamantina costa. oh-oh-oh.

Act. 3. Scæna 3.

Intrant SYRINGIUS
& OPILIO.

Syr. PRæstò, præstò mi *Opilio*, adducam te
ad Locum & Lemurem eum *Peregri-*
num. — prospice; num te à lachrymis con-
tineas?

tineas ? Ore-tenus , susque deorsum in hoc *Dolium* miserè demersum tueberis *Cornelium*.

— Ecce quomodo jactatur ad auras !

Op. Ad auras & aures, ô *Syringie*.

— Quis videat siccis, qui videt ista, genis ?

Veneficus certe est iste *peregrinus*.

Syr. Ne dubites.

Op. Ubi gentium ?

Syr. Ubiam quæris ? Quò cætus omnium vitiorum excessit. Quò palus pestium, semen scelerum secessit. *Neapolitanum* se asserit.

Op. Magnam sane Pallio meo attulit injuriam. Hoc enim *Dolium* in pœnitentiæ *Sellam*, vulgò *Stoole of Repentance* ei censuit : quod *Censuræ* genus penes nos dare est aut remittere. — Heus Laniene, quid agis *Cornelio* nostro ? Tuumne est ei indicere pœnam ! non impunè evades. ô utinam ungulæ nostræ satis oblongæ essent ad vindictam.

Corn. Quis *Syringium* huc introduxit cum Pastore ad ignominiam testandam nostram ?

Om. Horum aspectus eum occidet illicò, illicò. Ha-ha-ha.

Op. Quid taces ? quò linguam tenes improbe ?

Per. Non facilis est venia, prava dixisse de rectis. Quod *Ars* nostra requisivit, sedulè agimus. Non tibi nec tuis molesti erimus. Parum interim modestè fecistis, in privatis *Ægrotantis* lares tam inopinatè irrumpere.

Syr. Tunc extorris, immodestæ nos audes incusare ? ô *Sciole* impudentissime ! Quis

te ad hanc urbem tam paratis peritisque Medicis ac Chyrgis undique instructam vocavit? Nosne nobis tantoperè indigentes sumus, ut remotiores huc Professores accersiremus? Occidere æquè ac sanare novimus ut vos ipsi. Quis te ad hanc provinciam tam arduam suscipiendam, nunquam credo superandam, conduxit? Pistrinum promereris certè, qui talia aggressus es, quorum ignarus penitus restas. Quos tandem libros Physica tractantes, legisti?

Per. Plures certè de hoc argumento differentes de memoriâ meâ evolâsse, quàm te unquam evoluisse arbitror.

Syr. Perpulchrum est hoc Ostentum.

Op. Tace *Syringe*, tace. Parum morarer, si *Clericus* ejus essem, an legere posset aut non. Curabo isterea, quod dehinc nulli *Ovium* meorum *Pœnitentiam* imponat sine consensu meo.

Audi, igitur, audi *Peregrine*; dic amodò, quis tibi auctoritatem dedit in *Caulam* intiâ-di nostram, & *Oviculum*, morbidum licet, tali affiendi poenâ? Responde, si vales.

Per. Nescio an tu vales, ego quidem valeo. Tota Chyrgorum Aula hanc nobis libertatem concessit: Et miror, valdè miror dementiam tuam; teque tam stupidum & excordem esse, ut me opinareris *Cornesium* vestrum in hoc *Dolium* immeruisse, in censuram poenitentiae, sed in medelam infirmitatis suæ.

Op. Tace, Tace; nonne hoc insigne specimen est poenitentiae, in *Dolio* frigidâ aquâ

op.

oppleto tamdiu nudum immorari? Quid nos imponimus lenonibus nostris, quod illi ipsi non imposueris? In publico conspectu, nostri nudi-pedes stare solent, linteo obtekti, & albam virgulam in manu ferentes: graviora autem iste *Cornelius* noster pertulit, quam disciplina nostra unquam inflixit.

Per. Si talem acrimoniam adferat medicina, qualem ei exegerit carnis disciplina? Prima à primis Elementa Gymnasiis imbibimus. Nobis satis superque nota est disciplina nostra. Nec rigidi nimis, nec indulgentes esse volumus. Mollius contrectare dolorem, gravare potius est quam sanare. O quam multi professionis nostræ (& hoc in convitium iis vertatur semper) modò cutem sanam reddant, saniam intra cutem & carnem subscatentem parum curant?

Syr. Tuumne est, Adventitie, *Peregrine*, *Empyricæ*, famæ nostræ maculam aspergere? Dicam tibi, & expertum faciam confertissimâ argumentorum acie, quod *Empyricus* es, *Pro-fugus Empyricus*; A *Jobannes Bap̃tista Succa*, qui exucca pharmaca, adulterina olea, lethæa medicamenta huc asportasti, ubi publica Theatra erigis, erigendo venalia facis, quæ promerari aliter non poteris. Non e ipse hisce oculis te vidi, chirothecas, philtis & pigmentis verè fucatis, si non veneficiis, ex-plentem; & de Proscenio tuo, ubi magicas exercuisti artes; in nostratùm gremiola pro-jicientem?

Per. Quid si?

Syr.

Syr. Vix nostra modestia ista perferet.

Per. Interim, vestra modestia erit languentem occidere, postquam oculos repleveritis satis. Nullus, inquam, est finis avaritiæ vestræ, nec non ignorantia.

Syr. In malam crucem abi; quis impudicissimum os tuum non obstrueret?

Per. Contumeliis fortasse poteris, ratione nunquam.

Græc. Digladiari circa artem non desiscant, modò sub arte eorum ille pereat.

Cor. Desiste, desiste *Syringie*; quis te accersivit? Diutius te demisi; *Ægrotantem* enim me ut inveneris, reliquisti. Nolo te admittere amplius: Necessè est mihi mori, non tibi mecum commorari.

Syr.—Heus Gallicane, si lacerare me pergas, impudicitias detegam tuas! Exere depilatam frontem; Pantherinam pellem; auscultare, auscultare *Simon Veneris*, incendiarie sæminei generis; qui in cineres & rogos redigisti omnia.—Ubi *Pocadilla* tua, quæ nec *Brothella*, *Spittella*, nec *Lazarella* magis morbida?

Poc. Eheu! quis me meo appellat nomine?

Syr. Ubi *Tubercula* tua, quæ humani seminis pestis exeat?

Tub. Quænam est illa pestilenta lingua, quæ tot convitiis *Tubercule* famam maculat?

Syr. Ubinam delicatula ea Ancilla tua *Ciatica*, quam teneram semper habuisti, cuiusque in omni artu, omni articulo memoriam retinisti?

Cor.

Cor. Oh—oh—oh. *egre* memini.

Syr. Verum agnoscis ; *sanè* enim vix unquam meministi. Nomen autem deliculæ illius tuæ in femore inscriptum puto.

Ciat. O utinam *Ciatia Syringii* etiam ancilla esset, quàm gravitèr eum premeret ?

Syr. Audiesne plura ?

Cor. Sat audiui ; abi in rem malam : quid mihi tecum est ? Eliminio te projecerunt famuli mei, & fricatâ fronte tuâ denuò ausus es intrare ?

Sy. Intrare, si minùs sanare licet. — In noxam sectatur & umbra : vel te invito, plura audies. Ubinam *Grinchamus* ille tuus, morbosæ totius familiæ nequam Præpositus ?

Grin. O quàm immanis est ista bellua ! pœnas certè luet pro hisce convitiis. — Induamus Meretriculæ verè sociales & lepidæ, induamus has larvas sub opaciore hoc umbraculo occultatas, & unâ voce, voto & veste procuramus, quo dehinc à nimîâ linguæ petulantia impudentissimum istum *Syringium* absterreamus.

Om. Quò illud opportunè fiat, planè nescimus.

Grin. Induemini, induemini ; quod reliquum est, consilio nostro detur.

Syr. Age, satage, adesto tota familia ; quâ nec peior nec pestilentior ulla.

Instar Spectrorum larvatas habentes facies, omnes ex umbraculo profiliunt, & ingenti clamore astantes perterrefaciunt.

Act.

Act. 3. Scena 4.

—HO—ho—ho—adsumus omnes, adsumus omnes.

Syr. Spectra, spectra, spectra. *Corneliani Penates.*

Op. O Gens viperarum! { *Currūt circa ibe-*
Certè una harum fæminæ- } *atrum persequen-*
rum } *tibus famulis.*

Lemurum umbra est *Prunella* meæ—oh—oh—oh.

Opilioni vestro parcite, clementissimi Spiritus, Pastor est *Parochialis*.

Om. Ho—ho—ho.

Op. Bene agitis; persequimini *Syringium*, pestis est *Civium*.

Om. Et tu ovium. Ho—ho—ho.

Op. Parcite nobis, amantissimi *Goblins*, per aras, lares, focos.—parcite, inquam, & amicus ero usque ad aras.

Per. Quis unquam audivit talia?

Cor. Heus *peragrine*, nonne Lemures isti intrabunt in *Dolium*?

Per. Nescio, nescio; Gravis me tremor occupat.—Num Spiritus sunt isti *Avi*, *ab-avi*, *atavi*?

Op. Audi *Syringie*, audi; tu legisti *Physica*, Non sunt ista animalia *purgativæ* naturæ?

Syr. Quam maximè, quam maximè. Oh—oh—oh.

Op. Parcite tandem, aut valet.

Om.

Om. Nec parcemus, nec valedices: -- Ho--
ho--ho.

Op. Si minùs abscedere licet, Dicite mihi,
ô spectabiles spiritus, si ullus sit vestrum qui
Prunellam nostram repræsentat: illam enim
novi hoc ipso manè mihi gravitèr fuisse suc-
censam.

Poc. Ipsissima sum *Prunella*.—— Sed noli
me tangere, contactu enim tuo in felem mu-
tanda sum.

Op. Infelix felis! sed quare larvalem
hanc faciem, umbraginis speciem induisti?

Poc. Ista *Medusæ* progenies vultum mihi
fascinavit proprium.

Op. Quamdiu sub hac specie mansura es?

Poc. Quoad castraberis.

Op. Heu mihi! Quid tibi proderit me ca-
stratum habere?

Poc. Tibi quam maximè. Testes erunt
continentiæ.

Op. Abreptis *testibus*, decurrunt testes. Nul-
lumne remedium est, quin me emasculatum,
vel te amabili specie orbatam habuero?

Poc. Quoddam certè est, quò te intactum
integrumque serves, meque tibi non minùs a-
mabilem tuearis.

Op. Narra, mi Corculum, narra.

Poc. Nosti *Posadillam*?

Op. Scortulam illam *Cornelianam*!

Poc. Ipsissimam.—— Subauscultare, Lupus
est in fabula. Si me meæ restaurandam for-
mæ cupias, eæ tribues in pignus amoris, op-
timam togam Sericeam meam.

Op. Eheu! Quo interim te amicies?

Poc.

Poc. Paranda est mihi alia vestis multò pretiosior, non *Civili* sed *Curiali* moræ confecta; Ne hæreas, hoc si minùs feceris, me nunquam priusnam resumpturam speciem jurarunt isti.

Op. Præstabitur illicò mi amicula; nulla admittetur mora: totam *Glebam* cum omnibus emolumentis & proficuis ex ea crescentibus & renovantibus; Decimas majores & minores, vitulos, porcellos, & oves oppignoraturus sum; Nihil deërit, quo *Prunella* nostra amissam speciem recuperet. Visne plura?

Poc. Nullimodo; summopere verò curandum est tibi, quod toga ea quam mihi paras, valde splendida sit & sumptuosa, laciniis & fimbriis nitidè distincta; aliter actum est de *Prunella* tua.

Op. Si vivo, hæc omnia incunctantèr præstituri sumus.

Om. Quèis peractis, tutè recedas.

—Quantum autem ad te attinet—Ho—ho—ho.

Syr. O me miserum! quo me trahitis?

Om. Ad Orcum.

Syr. Mortem horreo, non opto.

Om. Edò igitur traheris, quo horres.

Op. Valete Candissimi spiritus.—Indusium mihi est mutandum; sentio enim insolitum foetorem ex larvali hoc pulvere generatum.

Exit.

Syr. Quid vultis me facturum?

Om. Linguae imponere custodiam.

Syr.

Syr. Abscindetur, si placet.

Om. Abscindetur certe, si limites transeat.

Syr. Vestrum est mandare, præstare nostrum.

Om. Jurabis te meretriculas dehinc perditæ amaturum.

Syr. Juro.

Om. Et gratis te eas sanaturum.

Syr. Juro.

Om. Nullis te eas convitiis sectaturum.

Syr. Juro.

Om. In omnibus te eis in Satellitem extitutum.

Syr. Juro.

Om. Nec ita evades. Patientum vulnera venenis tuis non inficies.

Syr. Juro.

Om. Nec sophisticis oleis dolores protrahes.

Syr. Juro.

Om. Nec e mentitios Auctores te relegisse finges.

Syr. Juro.

Om. Abi; adhibito hoc ictu in posterioribus.

Syr. Hoc, lepidissimi familiares, in summæ humanitatis argumentum libenter accipimus.

Exit.

Om. — Et nos ad stygias tendimus umbras.
Ho—ho—ho.

Exeunt.

Cor.

Cor. Exierunt spectra, mi *Peregrine*?

Per. Exierunt, excesserunt, eruperunt, evaserunt; ne vestigium tanti horroris relinquitur.

Cor. Me herclè *Dolii* æquè ac *doloris* penè me oblitum fecerunt isti: nunc verò ex integro ilia pulsant.

Per. Terribili erant aspectu.

Cor. *Megera*, *Tesiphon*, *Erynnis*, iis peramabiles fuerunt *Nymphæ*.

Act. 3. Scena 5.

Intrant PRISCIANUS
& OPILIO.

Pris. **M**edius fidiùs, si verum narras, aut dæmoniaca fit tota ista *Corneliana* familia, vel planè effascinata.

Opil. Hoccine credis?

Pris. Ne dubites; ubinam ille?

Opil. Ecce! positus in *dolio* sine *dolo*.

Pris. Imò, olere eum in *dolio* faciliùs persuasum habeo.

Opil. Si formidulosa ea conspexeras larvali habitu induta spectra, & me & exanimatum nostrum *Syringium* sectantia, nihil citius crederes. Nunc enim per mentum, barbam & nasum nos vellicarent: nunc horrido clamore

re

re territarent; Nullus vesaniæ eorum finis.

Pris. Ista apertè probant miseram hanc familiam beneficiis esse illusam, si minus à Dæmonibus infestam. — Appropinquemus; si nulla talis calamitas hæcce grassetur ædes, in promptu exorcismum habeo, quò ab his seruentur Manibus.

Op. Philtra ne habes?

Pris. Probatissima; quorum unum ipsi *Cornelio* referam, antequam discessero. — Heus tu *Peregrine*, quas Lemures tecum asportasti? Mitte eas in malam rem ad *Neapolitanas* oras.

Per. Quò ista?

Pris. Nescis scelestè? In *Pistrinum* te conjectum habituri sumus, ut emeritam poenam tantæ nequitiae luas.

Per. Delirat certè.

Pris. Ne in vitium id mihi veritas; de præstigiis tuis latius increbuit fama.

Per. Quibus tandem?

Pris. Visne omnia me repetere? audi & erubescè. Quò istum misellum *Cornelium* nostrum perditè illudis? Hoccine est recuperare salutem? In *dolium* immitti & immergi? Terribiles Lemurum coetus in lachrymabilem hanc domiculam emittere, totamque familiam infestare?

Per. Somnias vir bone.

Pris. Nequaquam me somniantem invenies: immunis nullibi evades.

Op. Observa mi *Prisciane*, quomodo *Cornelius* caput agit; quàm distracto more oculos diffundit! Utere, obsecro, utere, si tibi in prom-

promptu sit, Exorcismo illo, quo infernales
Spiritus placare soles.

Pris. Agetur illic.

A Larvis & Lemuribus,
A Spectris & Demonibus;
Pharmacentris & prestigiis,
Magis, Sagis, peregregiis;
Incubis, Succubis, Ephyalis,
Subterraneis, mediis, altis.
Igne fatuo, Robin goodfellows,
Habitantibus in cellis.
A phantasis aqua, aëri,
Satyris, Fannis vulgò Fairies.
Ululatu à Bubonibus,
Crocitatu à Bufonibus,
Feris & chymenis noctis,
Crambis, pultibus bis-coctis:
Liberetur hic Cornelius
Quo nobiscum vivat melius.

Opil. Optimè, optimè; fregisti caput, mi *Pris-*
ciane, omnium Lemurum, ne musitare au-
dent.

Actus

Act. 3. Scena 6.

Intrant GRINCHAMUS,
POCADILLA, &c.
*larvali habitu, ut
supra.*

Om. **Q**uibus nos ad arenam provocat?
Semel revisimus hominum oras. Ho--
ho--ho.

Op. Heu me omnium miserrimum! —ap-
propinquare Spectra Priscianae; ego certe non
tam stabilis sum in fide.

—Emitte philtrea; illico-illico—

Pris. Appropinquare tu, Opilio; ego nec vo-
lo nec audeo.

Opilio & Priscian. *dum fuga sibi salutem
querunt, praecipiti more evolantes,
Cornelii Dolium
projiciunt.*

Op. O mi Prunella, quid me persequeris,
mitenerrima umbra, lectissima larva, quid
me tantoperè terres? Ego novam tibi togam
sponsam cum omnibus pertinentiis.

Pris. Istane Prunella tua? —obsecrare,
cibetare, deprecare.

Op.

Op. Parce, mi Melliola—parce mi Viola—oh-oh-oh.—Dabo certè tibi, modò parces, Decimas meas Majores, Minores, & quæ amabiles tibi sunt maximè, *Medias*.—Per oscula, basia, amplexus, omnia.—parce mi *Prunella*.

Poc. Nequaquam parcam,—non præstisti sponsum—minima tibi affuit cura me ad pristinam reducendi formam.—Ubinam toga quam mihi coëmeres? Ubinam ea quæ *Pocadillam* mihi conciliares?

Op. Illicò, illicò, producendæ sunt, modò manum teneas.

Pris. O Manes, mitissimi Manes, manus tenete!—Parcite virgiferæ, nova vulnera parcite virgæ.

Om. Parcere ei qui ne pueris parceret, nefas est—flagelletur, flagelletur, sustineat quod inflixit, ferat quod intulit.

Pris. Fero, dum ferio—oh—oh—oh.

Op. Mi amicula, unum tibi paratur Syria, aliud *Pocadilla* mittendum.

Cor. Quis *Pocadillam* vocat? Vitro fragilior sum, ostiatim confractus; oh—oh—oh.

Op. *Prunella* est mea, mi Corneli; quæ mutata est in larvam. Promisi me togam missurum *Pocadille* tuæ, & hodiè præstiti. Instat tamen omnibus viis & modis ad me terrenum, terendum imò.

Cor. Proh hominum fidem! Tota familia mea obsessa est. Quàm miser perco? Tristis semper exitus mœsta sequitur initia. “Terrestri illæ provinciæ nunquam affui, in quâ minùs prosperè mihi non defui.” In nullo
se-

seculari negotio habui accessum, quod auspiciatum mihi præbuit successum. Sed emerita nobis inflicta est pœna.

“ *Illius edibus imminet ruina,
In cuius sinibus latuit popina.*

“ *Istius laribus pendent exitia,
In cuius sinibus est avaritia.*

Op. Certè mi *Prunella*, ni larvalem hanc exuas formam, tecum nunquam cubabo.

Poc. Id populus curat scilicet, *ceteri volunt:*

Op. Hei mihi! Nunc *Cuculi portum* me conscendentem sentio; in cuius frutetosam marginem hoc reperio inscriptum.

*Hic Cuculi portus, quo fixit in arbore sortes
Corniger, urbanis civibus arma suis.*

Grinc. Ha-ha-ha. Pulvillum cornuum segmentis suffertum esse putat. Nocturnum pileum novo more gestat.

Pris. Oculos certè claudam, quo minùs videam.

Op. Oculos si claudas, quo minùs timeas, oculis tamen clausis non minus periclitaris.

Pris. O utinam nunquam has ædes ingressi simus! Quò furor iste placetur vester?

Om. Renunciando, renunciando.

Op. Quid vultis à nobis renunciandum? Ego equidem omnia libentissimè renunciaturus sum usque ad *Prunellam* meam.

Poc. Hoc facile credo: Sed te non deseret

ret *Prunella* tua ; vivam vel mortuam semper in *Comitem* feres.

Om. Renunciandum est Testamentum *Cornelii* ; in quo putidulus ille *Hircus* vos *Executores* constituit.

Ambo. Nil libentiùs acturi sumus.

Grinc. Neque hoc satis est : vice eorum deputandus *Grinchamus*, *Cornelii* servus.

Cor. Interrogentur *Spectra* an norunt *Grinchamum*.

Pris. Nostisne, si humanitati vestrae complaceat, *Grinchamum* istum ?

Grinc. Novimus æquè ut nosipsum. Homo probus & legalis, integerrimus *Cornelii* Servus. *Om.* Nihil nos latet in totâ *Cornelii* familiâ.

Cor. Eheu ! An inferis notus est *Cornelius* ?

Om. Et *Cornelius* & *Pellices* ejus nobis valde noti. Nec quis unquam constantiores habuit.

Cor. Nostis *pecadillam* ?

Pec. Amicam lepidam ac fidelem.

Cor. Et *Tuberculam* ?

Tub. Candidam ac cordatam Sociam.

Cor. Et *Ciaticam* ?

Ciat. Dulcem ac delicatulam ancillam.

Cor. Nostis etiam *Herum* ?

Om. Nemo melius.—atro carbone notatus. Nulla de eo relicta est spes, ni famulis quicquid injusti extorserit, transferat.

Op. Isti certè mendaces sunt *Spiritus*, & nequaquam credendi.

Om. Non clementi sumus te egregiè hoc designatum esse *Schemate*. †

Cor-

Cornuti signum faciunt. †

Op. Dic mihi, mi nitidula *Prunella*, tunc hoc afferes?

Per. Tene linguam, ne debilitatem tuam referem.

Opil. O me miserimum! renuncianda sunt omnia. Pudorem etiam conjugis deploratum audio. *Oreste* sævior exurgam: & isti furorem perferent Spiritus nostrum.

Om. Ne tangas, ni pereas. Ho-ho-ho.

Opil. Voces non tantoperè timeo ac *Cornua*. Vapulabitis certè.

Per. Absit, Reverende vir; quo ictus? quo enses? Non percutiendi sunt Spiritus. Conciliemus potius nobis istos in familiam succensos. Prece non pretio, voto non ferro profligandi sunt isti. Te igitur si persuasum habeam, *Corneli*, non iniquum erit hisce in omnibus satisfacere. Distribuatur famulis substantia; cooptetur *Grinchamus* in Executorem. Disponantur omnia ut optant, modò ædes nostras relinquent.

Om. Relicturi illicò, modò agatur.

Cor. Discedite, discedite; *Grinchamum* nostrum cooptandum censuimus, in nullo mandatis moram faciemus.

Om. Valetè.

—Non hæc lares debinc petemus,
Nunc tenebras querimus oras.

Op. Memorare, mi *Prunella*, pristinæ formæ,
E mæ,

ma, aliter peregrina eris cubili nostro.

Poc. Prunellam mutabor in ipsam.

Exeunt.

Op. Nescio, certè nescio, quid de Spiritibus hisce cogitare. Nec novi quid *Prunellam* meam moveret ad formam suam tam pulchram & elegantulam umbratili hoc habitu mutandam. Cogito, verè cogito eam in cellariis veneficium exercuisse, & ex eo cum Dæmonibus primam inivisse societatem. Si hoc cognovero, aliena posthac fuerit mihi meisque. Quis enim cum Lamia concubitum iret? Sin verò, invitâ mente, eò coacta fuit *Prunella*; misereri potius quàm succenseri debeo. Syrtibus hæreo; nec quid agendum video.

Act. 3. Scena 7.

Intrat PRUNELLA.

Prun. Opilio, — *Opilio*, heus tu *Opilio*.

Op. Quis me vocat? *Prunella* mea! quantum mutatur ab illa? Tangam te paulisper; an corpus es solidum?

Prun. Et succi plenum, amplexibus tuis nimis dignum.

Pris. In nova fert animus mutatas dicere formas.

Op.

Op. Ego certè mi *Prunella*, votis obsequendo tuis, te ad primam reduxi formam.

Pru. Quæ vota? Quæ forma?

Op. Deus meus, non meministi te in *Lamiam* mutatam esse?

Pru. Quæ *Lamia*, ineptule? Imò, quò surrepsisti tu furcifer, cum togam mihi primam surripuisti?

Op. Rem tuam quamprimum dilexi, sine surreptione & cepi sæpissime & sensi.

Pru. Utinam Coluber tibi esset, cum post-hac senseris: sed narra mihi Scærrime, cui dedisti vel oppignorasti togam meam? Quam tandem in meretriculam elegisti tuam, ut meis indueretur vestibus?

Op. Certè *Lethem* epotavit, aliter nunquam oblivisceretur quod tam seridè mihi demandavit. Audi mi *Prunella*, nonne in memoria tenes, quid de me toties efflagitasti?

Pru. Dic flagitiose, quid flagitavi.

Op. Quando Larva eras, & inter Spiritus infernales rectè numeranda optasti, optando impetrasti, me optimam togam tuam missurum *Pocadille*.

Pru. *Pocadille*! Nomen ejus semper ossibus tuis hæreat. Quid *Pocadilla* cum toga mea?

Op. Ut mandasti, misi; quo propriam formam resumeres.

Pru. Egregie Nebulo, quam tandem habui formam, quam nunc non retineo?

Op. Testentur omnes si hoc effluxero. Nulla te Larva fuit deformior; ita ut eò me cogeris affirmare, tecum me unquam cubiturum esse ni larvalem exueres formam.

Pru. O Mendacissime, quis unquam impudentior? Tu, quo lenociniis indulgeas tuis, me nudam demittes: & quæ tandem vestibus amicienda est meis, nisi *Pocadilla*, pellicula certè fricatæ frontis, famæ pejoris, contagiosi corporis?

Op. Quò minùs darem, cum jusseris?

Pru. Egone jussi, Sceleste? Nunc cum convivalibus meis, *purioribus* nempe meis *fororibus*, Conventiculo finito Symposium adirem, surreptitio more suffuratus es togam meam, eamque meretriculæ misisti pessimæ.

Op. Novam tibi sponendi.

Pru. Novam tibi desponde crucem. Non sic evades Curculio. Redde mihi togam, aut fronti insignia paravero.

Op. Quid facies mi *Prunella*?

Pru. Subaudi; Quidam *Equis* auspicationes erunt quàm fuerunt adhuc.

Op. Heu mihi; cacoëthe in fronte sentio!

Pru. Senties certè, si minùs restitueris.

Pris. Mira & stupenda audio. Domina *Prunella*, ne irascaris obsecro, si quod hisce oculis vidi, renuntiavero.

Pru. Age; narra quod voles.

Pris. Vidi te nuperrimè in Larvam permutatam esse; hisce oculis vidi; hoc ad mortem asseruero.

Pru. Tunc cum eo confederatus es? Redi ad ferulam pessimè; Quid tecum habeo? Nec formam mutavi nec mentem; abscede, ne unguibus uter. Nova ac inaudita est ista dialectica: persuasas conjuges habebitis, eas Larvales induisse formas, quando eis satisfacere aliter

aliter non poteritis. Perpulchrum est hoc commentum !

Opil. Ut me dii amant , non commentor : nec me Commentarium unquam legisse memini.

Per. Ne te decipias Domina , audivimus vocem , & mutatam conspeximus formam.

Pru. Et te Empyricum novi egregium. Quis te misit ad nos , ut sophisticis oleis tuis elusos nos relinqueres ?

Cor. Licet pulmones deficiant nostri , continere me diutius nequeo. Oh-oh-oh-appropinquate , appropinquare Magistra *Prunella*, quâ te fronte negare putes, nimis larvalem assumplisse formam? vidimus, audivimus, gestû observavimus; lippientibus imò oculis, te Spectrum teterrimum suspexi.

Pru. Quis te *Neapolitanum* suspectum non videat ? Audi, morbicoſe senex; Prostibulum intra proprias lares diutius servaveris ; Nulla unquam fuit , tenera licet nimis & inadulta, quæ portis tuis exire potuit eâ mente, eâ modestiâ quâ intravit. Mille sæmellas stupris exposuisti tuis : interim in *Dolio* doles ; quia diutius peccare nequis : aut quod dolorem in te insanabilem audis.

Cor. Impudentissima *Prunella* ! qualem Vesparum suscitavi nidum ?

P. u. Nonne Posticulum memineras , improbe , quod extructum feceris, quo tutius & occultius clusæ mulierculæ tuæ, quas prece vel pretio ed illexeras , domiculam intrarent tuam ? Impunè jurare licet, me septies in uno mense eo secessu fuisse conductam ad cubiculum tuum.

Opil. O me insignitèr miserum !

Præ. Ponticulum etiam quendam crexeris, quo Lamam melius pertrahamus, quæ infestum tuum circumlavit tugurium.

Cor. O me infœlicem ! reteget omnia.

Opil. Nunc opportunè video, quamobrem me in Executorem designaverit.

Præ. Et tu, egregie *idæon*, speras me hallucinatam habere, ista nova & excogitata tua ementiendo figmenta !

Op. O mi *Prunella* mea, remittam omnia, modò placaberis.

Præ. Furias placatas citiùs inveneris ; auscultare si placet ; fortasse ex proposito vestro est repudium quærere : quod ut faciliùs acquiras, hosce pessimæ conditionis, tuæque farraginis, pejeratos milites subornasti, ad jurandum me in Lamiam, Larvam vel Spectrũ esse mutatam.

Opil. O mi dilectula, nunquam proposui.

Præ. Age nefarie, & illicò togam restitue ; sin minùs, hisce unguibus *Pocadille* oculos eruam.

Exit.

Præ. —Bella—horrida—bella. Certè in pallio tuo non essem, pro omnibus Decimis tuis. Ista non erit pugna sine pugnis. Necessè est quod restituas aut verberaberis.

Op. Consule *Prisciane*, quid à me agendum est : sicut impunè nunquam offendere potui ; ita libentèr nunquam feci. Vidistis, ut ego ipse, *Prunellam* in Larvam totalitèr mutatam : affirmare tamen non audeo. Imo oculis meis

pa-

parum esse credulus incipio. Vocem fortasse *Prunella* audivimus, effigiem etiam vidimus: voces tamen æquè ut species assimilari novimus. Larvata certè ista *Prunella* mihi vera non fuit *Prunella*: Decepti fuimus omnes, ulterius igitur rimandum est.

Pris. Quid imperactum restat, quod præstandum cogitas?

Opil. Hoc suppliciter postulo à *Cornelio* dolente nostro, ut acciret famulos suos, an quicquid de hac re isti norunt.

Cor. Libentissimè. — oh-oh-oh. — accersiantur, accersiantur (*peregrine*,) *Grinchamus*, *Pocadilla*, *Tubercula*, *Giatia*, tota familia, quo eorum ingenio, de hoc *Meandro* expediamur. Hoc certè novi, nostras has ædes nunquam talibus infestatas fuisse *Spestris*: Nec invenio quo magis nos turbent, ni imminentem mortem nostram prænuncient.

Act. 3. Scena 8.

Intrant GRINCH.

POCAD. &c.

Vbinam omnes? Hoccine est ministerium ægrotanti Hero præbere?

Grinc. Negotiis vestris domesticis nulli unquam fuerunt intentiores: tenerioribus au-

tem nostris parcite oculis: Herum enim tam benignum ac munificum quis sine lachrymis dolentem conspiciat?

Corn. Quod vestrum est, in hoc perficitur; missis verò lachrymis, breviter responsum expectamus. Nostisne Spiritus Ullos Lares frequentare nostras?

Grinc. Sæpissimè; ab eo præcipue tempore in quo *Dolium* intraisti.

Corn. Hinc colligi potest, quod non citius intravi *Dolium*, quàm è *Celio* in *Donium* intravit Spiritus. Narra *Grincame*, num aliquid vobis faciendum innuerunt?

Grinc. Nihil omninò imposuerunt nobis: Quædam verò, eaque tacenda, vobis se imperituros esse, dicebant. Testamentum tuum, ut cætera fileam, maximè improbarunt.

Corn. Hoc veritati optimè assentit: non aliter enim se nobis explicuerunt.

Opil. Sed heus *Pocadilla*, nonne tu nuperimè accepisti à me togam?

Poc. Accepi, sed cujus gratia, planè nescio.

Opil. Ego ipse sum qui misi, & Spectri consilio nusus, hoc libentissimè egi.

Poc. Inopinatè, æquè ac inopratè ad me missam retinui. Sed inopiam meam certè norunt inferi; eò te persuasum ad mittendum habuerunt.

Opil. Certè ut acceperis, necesse est quod restituas.

Poc. Absit, Hoc esset in *Plaustrum infernale* te introducere. Ne postules igitur, nunquam enim compares. In aliam etiam reduxi formam quàm accepi.

Op.

Op. Fustibus me cædet *Prunella* mea, ni recepero.

Poc. Ista humeris tuis relicta sit cura: dum mihi quod datum est tenuero.

Pris. Quò altiùs scrutamur, majoribus semper implicamur laqueis. Liqueat, totam familiam hisce infestata fuisse Spectris. Non præstigiæ sunt nec doli. Ni eorum certè præstentur iussa, tota peritura est familia.

Tub. Sane nos mulierculæ tanto percussæ sumus timore, ut sine ardentibus tota nocte lucernis, quibusdam etiam associantibus, ne in lectulis ausi sumus discumbere.

Ciar. Præcipuè sub conticinium noctis, talem compedum & manicarum sonitum inaudire solemus; ac si Tartareo carcere omnes exierant Captivi, & unâ acie, uno cœtu eò confluxissent.

Poc. Unâ certè nocte, me Herum meum apertissimè visurum cogitabam, ignitam in manu facem gerentem. Toto contremui corpore, alloqui tamen optavi, sed nequaquam potui.

Cor. O me! Num speciem assumpsit meâ?

Poc. Nullam certè similiorem, nec ad vitam magis effigiatam. Loculos etiam quosdam sub axilla habuit, quos leviùs manu attractando sua, vociferari cepit: ô Metalla, Metalla, misera miseri hominis solatia! quâ emissâ voce, coruscantis instar fulguris, discessit.

Tub. Alia etiam nocte, nec vigilans nec somnians, vidi quendam torto ac rigido vul-

tu, sen ili habitu, ferulam in sinistrâ, in dextrâ virgam ferentem.

Pris. Istud, sed tacere licet, Spectrum me repræsentavit.

Ciat. Inter omnia, Nulla mihi magis formidulosa apparuerunt ostenta, eo tandem quod herotinâ nocte me conspexi ffe sensi.

Op. Quod tandem?

Ciat. Hominem, Dæmonem potius humanam assumentem formam, subattrita toga indutum, ramosis cornibus è fronte crescentibus insignem, & Medusam à tergo sequentem & flagellantem.

Op. O quàm similem mihi depinxit umbram!

Ciat. Horrui certè, pilis in altum surgentibus: imò, nosti mi *Tubercula*, quod me examinem penè de lectulo extraxisti.

Cor. Nihil præter horrorem video nec audio. — Suberigite me; nitemur pro viribus, hisce quietem Spectris adferre: sin minùs, placentur nobis Superum iræ, nos enim nostris redituri rogis.

Exeunt.

Finis Actus tertii.

Actus quartus. Scena prima.

PRISCIANUS, GRIN-
CHAMUS.

Redamne *Grinchame*, nos
in Testamēto eo *Cornelii*
conjunctim Executores
fieri?

Grin. Quid minùs?
Persuasum fieri Herum,
te à Larvis ædes nostras
invisentibus, infestantibus imò, præcipuè no-
minatum esse.

Pris. Excluso igitur *Opilione*, ad invicem
nos designati sumus.

Grin. Ex eo amore, quo te semper affecerim,
istud studiosè præstiti.

Pris. Nec sine fructu præstiteris; rectissimè
prospexisti: valdè avidus est *Opilio*, nec portio-
nes æquè sortiremur, si in Consortem cum
haberemus.

Grin. Hoc apprimè novi, *Prisciane*: Nunc
proprio jure utamur. Expectet forsitan se in
hoc officium cooptatum esse, sed actum est de
eo.

Pris.

Pris. Interea, non inconsultè faciemus, si vanâ spe illectum reliquerimus.

Grin. Id meum est; aliter enim totum negotium disperderet.

Pris. Me tibi devinctissimum teneo: hosce florenos accipe, à Generoso viro ad me missos: accipe, inquam, in amoris pignus, & futuræ munificentiae testem.

Grin. Ista in me semper fidelem tui memoriam parient: In Chientulum tuum, quo nemo observantior nec integrior unquam fuerit, constantissimè me teneas.

Pris. Nec me ingratum habueris. Frontisterium nos vocat; te tuis relictum deferam.

Exit.

Grin. Ha—ha—ha. Te tuum Frontisterium teneat, & alat, aliter enim inopem te Scholarem experieris. Quid de hisce fiet, parum curo; modò nostrum expleatur Marsupium, cā laborent sorte Philosophi quā nati. Ambidextri personam me acturum juvat. & profit.—Sed plures *Corates* audio; quā suavi odore lucri capuntur omnes!

Act.

Act. 4. Sæna 2.

Intrant OPILIO &
PRUNELLA.

Opil. O Mi nitidula *Prunella*, quàm pulchrè tibi condecuit vestis ista? Certè si te à capite ad calcem inspexeris (ut Scholastici dicunt) ingenuè tecum fateberis te Spectanti nunquam æquè fuisse amabilem.—A primo reverà nuptiali die te nunquam tam perditè dilexi.

Prun. Abi, assentator egregie: Non fauces ita obstrues. Increbuit fama per totam hanc florentem Civitatem, quod mihi non parùm doloris impressit, te *Pocudilla* togam dedisse; ac si noster tibi fastidiosus esset thorax: & mene hoc æquo passuram animo putas?

Op. Mitte, mi *Prunella*, hasce nugas: non dignæ sunt cordato tuo pectore, nec sagaci cerebro. Nosti quid nobis objecisti, ego verò remittam omnia; vulnera de novo refricare non quæro, nec curo.

Prun. Apage; Itane palmam arripes? Quid si per posticam me ad *Cornelianas* deduci ædes dixeris: hoc clanculum feci, te, imò, nesciente, feci: Per totam autem plateam sonuit perulantia tua.

Op. Ut me dii amant, nunquam præter te aliam amavi.

Prun.

Pro. Si meretriciis amoribus te implicatum non suspexeram, parum me commoveret levitas tua: Sed eligere *Pocadillam* in amicam, quæ mille thermis afflueverit, & pejor semper redierit—ô infœlices nuptiæ! miserum conjugium!

Grin. Quam subdolè agit cum Marito suo; novit se maximè fuisse consciam, & ejusdem criminis iaculat eum. Interpellare libet, quò lites conciliem.—Heus *Opilio*, miror te tam diu Hero meo absentem fuisse. Non commodum spectas? Non tuorum curam habes?

Op. Unde ista, *Grinchame*?

Grin. Nunc tandem post multa & ardua certamina, Naturæ debita solviturus est Herus.

Op. Quid hoc ad me? Suasu Lemurum, aut quorum nescio, Dæmonum, alios designavit in Executores suos.

Grin. Quis tibi deliranti hanc larvam obduxit? Crede mihi, (& fidè verè promereor) te singularitèr deoptavit, ad omnia recipienda, omnia reddenda. Sperat *Priscianus* se cooptatum esse, hoc etiam sperant famuli, inter quos ego ipse, qui non pessimè merui, sed toto cœlo erramus omnes; hoc tibi imponitur pensum, nec minùs expectandum est præmium.

Op. A vertice capitis ad plantam pedis deauraberis, si verum narras.

Grin. In nullius verba *Magistri* cum juratus, nec ullo pretio eò illectus, quo officium mentientem agerem. In uno complectar omnia. Tu cum totâ familiâ tuâ (res) ditiores eritis: hoc unicum est votum meum, quod opibus vobis

vobis relictis utemini sine fastu & inferiorum contemptu : hoc unicè vereor ; affluentiam enim nimiam erga alios genuisse contemptū quis non novit ?

Opil. Ne hoc dubites. — Audisne hoc mi *Prunella* ? contractam frontem erige ; nos cum omni progenie nostra *Cæsares* erimus. Omnis *Cornelii* substantia, res mobiles & immobiles nobis traditæ sunt.

Pru. Mobiles & immobiles ! hem ! Quis hoc effecerit ? reticere juvat ; sed novi hoc à motu meo primò profecisse. Age, — si promiseris me omnia administraturam, nec te in hisce aliquid facturum esse sine noticia vel concessione mea, de novo sacrum amicitiae fœdus contrahemus.

Opil. Tuum sit omnibus præficere.

Pru. Attestetur *Grinchamus*, qui familiæ erit Præpositus, si auspicate evenerint omnia.

Grin. In omnibus promptissimum me invenies.

Op. Sed appropinquat mortì *Cornelius* ?

Grin. Credite Clientulo vestro ; nunc Oleum planè absumitur. Neminem discernit ; loquendi facultatem penitus amisit, anhelantem unicè spiritum emittit ; & emittendus est illico, quò minùs redeat.

Pru. Diutius semimortuum eum sustinuit *Neapolitanus* iste *Peregrinus*.

Grin. Verissime ; nunc autem manum subtrahit. Certè quamplurima protulit experimenta, nobis terræque nostræ incognita, quæ longiùs protraxerunt filum vitæ languentis suæ. Sed defecerunt tandem omnia : irrita ejus

ejus sunt Medicamenta, & propriis ille relinquitur umbris.

Op. Seges & flos segetis; omnes sumus mortales.—Sed unum à te peterem, in quo si mihi satisfeceris, amiciores tibi neminem inveneris.

Grin. Quid hoc est?

Op. Ubinam claves thesauri?

Grin. Sub Pulvillo repositos vigilantissime servat.

Prin. Nullane tibi techna est eos surripendi, quo nobis omnia tutius servantur?

Grin. Nulla, certè nulla; semper oculum distortum habet ad Cervicale: multò facilius esset pervigilantibus iis Sororibus aurea subripere poma; quàm talem subire provinciam. Lupi auribus tenere noctis periculosum esse: sed non est quòd ullus vos metus ingruat. Loculi, cistellæ, scrinia, omnia tutiore signata sunt custodia. Curæ referatur meæ, quo nihil auferatur.

Op. Fidelis es servus; & si vivo, compensaberis. Vide autem, si me præsentem non conspexeris, quod propedièm ut spiritum efflaverit, *Prunellæ* nostræ tradantur claves.

Grin. Ne dubites; sollicitè fiet.

Prin. Accipe hanc armillam auream in benevolentia nostræ Sigillum: & pretiosiora reddentur, cum tempus venerit.

Grin. Deus benedicat vobis cum opibus Heri mei: Deferite *Grinibumum*, quando in fidelitate sua defecerit.

Act. 4. Scena 3.

Intrant currentes POCADILLA, TUBERCULA, CIATICA.

Poc. NON me præcurres *Tubercula*; novi *Ciaticam* esse tardi-pedem.

Tub. Primum nuncium referam, aut moriar.

Grin. Quò iste præproperans famularum cursus?

Prin. Illa est *Pocadilla* tua!—Sed placantur iræ, aliter unguis efferrem.

Poc. Hera mea.

Tub. Hera mea.

Ciat. Hera mea.

Poc. Tardè venis; heri tu, nos hodie.

Prin. Quid vultis?

Poc. Uno consensu huc currimus, quò in servitium vestrum admittamur. Hæres futura es Heri nostri: Nunquam qui ampliùs fauces aperturus est suas.

Prin. Num mortuus?

Tub. Velut mortuus. Spirat, sed ut *Buteo* in arundine.

Opil. O me fœlicem! *Grinchame*, parentur mihi atramentum, charta, libelli, ut in Synopsen redigantur omnia.

Grin.

Grin. Synopsen, Domine, in promptu habeo; ab aureo Cratere ad minimam Cochleam, æneam, cupream sive latinam.

Opil. Latinam! an Cocleas habuerit Latinas? eas certè Scholasticis servabimus.

Prun. Sed quid à me optatis Famulæ?

Poc. Ut prima sim Ancilla in cubiculo tuo.

Prun. Tunc *Pocadilla*? Hæc potius cubiculo præponeris.

ub. Me elige, mi hera.

Ciat. *Ciatuam* omnium maximè experieris constantem.

Prun. Secundum merita, singulis impertiar munera; Eò quæque mihi gratior, quò diligentior. Officiis vestris incumbite, & me Heroïnæ vestram optimam, expertam habebitis.

Op. Et tu tuis *Grinchame* consule.

Exeunt Opil. & Prun.

Grin. Ha—ha—ha—, tene lætera; rumpentur ilia. Nunc se sperat *Prunella* heram esse vestram; *Opilio* herum. Ne dormient, donec omnia possederint.

Poc. Timebam valdè ne me cæderet *Prunella*, surreptæ togæ? succensa memoria; tranquillum vero induit vultum; tantopere ista placuere nova.

Tub.

Tub. Nova & grata nuntia ; sed turbida
fient omnia cum cardinem inversum audie-
rint.

Ciat. Sed quid de Didascolo ?

Gria. Prisciano ! Lætatur ut Mus in caseo,
se solum Executorem spectat : ita enim illi
persuasum habui. Quam brevi resignaturus
est Virgam, Ferulam, Fustem, omnia, si
ista succedant prosperè.

Poc. Succedent cerè ; sed aureus defluet
imber in gremia nostra : quomodo verò di-
sponetur negotium ?

Gria. Peregrinus iste *Neapolitanus*, coëm-
pitius noster est pretio. Nihil illi ignotum
agendum est. Certiores nos faciet appropin-
quantis exitus, quo paratiores reperiamur, &
ad substantiam Heri possidendam, & omnem
susplicandi occasionem aliis tollendam. —
ô quam opportunè venit !

Ad.

Act. 4. Scena 4.

Intrat PEREGRINUS.

Per. **T**Acitè, tacitè ; peragantur omnia tacitè.

Emigrantem audietis illicò:artificiosè tamen egi cum eo. Quis tale suspicetur omen ! Heri in *Dolum* quò sanctur immersi, & hodie parandus est tumulto.

Grin. O peritia Professoris verè miranda !

Per. Potui, fateor, Aranearum pulverem, Diamundi, vel Mercurii, seu notissimam eam Murum luem in potum immittere, sed sine suspitione hoc probè fieri non potuit.

Om. Multo tutiorem elegeris viam.

Per. Plura imò referam ; constantè affirmare audeo, penès artem nostram fuisse, incolumem eum restituere : at meminì, verè meminì, quod monuistis omnes ; eum “ bene rectèque esse dispositum ad moriendum. “ Nec minùs quàm dubium, si mortis evitaret periculum, se dehinc nunquam tam bene futurum dispositum.

Om. Optimè meministi.

Per. Quod ipsa etiam vita sibi esset fastidiosa, æquè ut toti familiæ ingrata.

Om. Nil verius.

Per. Ista omnia cum naturæ suæ pertinaciâ, me commoverunt ad pensum peragendum vobis

vobis gratum ; mihi licet, si Medicis cognosceretur, periculosum valdè.

Grin. Tibi si *Sinon* non fueris, nos nunquam erimus.

Per. Si vobis commonstravero, quàm suspiciosus erat; arduum satis ac difficilem me diceretis suscepisse provinciam. Nullam sibi applicandam medicinam pateretur, potiunculam nullam hauriret, ni me prius eam degustantem viderat. Hinc judicate, quanta de vobis mihi cura fuit. Nunc autem extremam appropinquans est oram. De suis quomodo disposuerit, optimè nostis : Hoc unum scio, eum de Lemuribus maximè fuisse perplexum. Nec diu secum statueret, cui fortunas transferret suas.

Grin. Nunc verò decreverit.

Per. Non certè scio ; Bis puer est, ingenii ac iudicii expers ; ita ut in eo statu quo nunc manet, facillimum esset ei persuasum habere, Æthiopem in hæredem constituere.

Om. Tantoperè delirat ?

Per. Quod potui, feci. Memoriam diu integram servavi : sed repentino timore correptus à conspectu Lemurum, adhuc nunquam recuperare potuit quod perdidit.

Om. Nec recuperaturus.

Per. Ne hoc metuatis : Actum est ei de hâc vitâ. Si suprâ hanc noctem viveret, mirarer valdè. Introite vos ; certiôres vos faciam in proximo congressu, quid decrevit, & quàm propè littus appulit.

Grin. Ipse quamplurimos elusos feci, qui omnes ab Hero commodum se accepturos sperant : & isti ædes nostras repetent.

Per.

Per. *Opilionem* novi & *Priscianum* illius opibus avidè inhiantes : incumbite remis ; ego in omnibus vobis satisfecero. Valete.

Exeunt.

Quod arti compar fuit affabrè præstiti,
Elusos perfidos ostendam famulos.

Cornelium interim sospitem reddam.

Hoc *Æsculapio* placuit supremo ;

Qui patientum lætatur curis

Pravorum vastras frustrando fraudes.

— Sed nunc *Cornelium* adeo, petentem

Hortenses areas, ignotis famulis ;

Obviare juvat, ne recidivo

Langueat morbo, frigore capto.

Act. 4.ª Scena 5.

Intrat CORNELIUS.

Cor. Se per apricos spatari locos

Gaudeat mentem relevare mœstam.

Per. Quò te mœstitia premit? nunc convalescis *Corneli*.

Cor. Non me tantoperè compressit dolor corporis,

Quo, gratias Cœlo artique tuæ, me liberatum sentio,

Quam invalentia mentis vulnera, quæ intus perfero.

Per. Hisce peritior adferet medelâ manus.

Cor.

Cor. Adferet ; spero quod opportunè adferet :

Nec in me deërit quo meliùs præster.

Per. Nunc quod ad te attinet ; Salutem corporis , patrimonium pauperis , præsidium divitis , sicut beneficio Cœli , naturæ , studii ac peritiæ nostræ comparasti ; tibi non minor incumbat cura diutiùs conservandi , quod tam fælicitè & insperatò acquisivisti : & eò magis gratum , quò minus sperandum. Nosti , satis nosti , non minùs fuisse virtutis specimen tueri parta quàm parare. Difficilius imò est , & semper fuit , parta tueri bona quàm parare : Quod , ut melius efficias , quædam proponenda tibi instituiamus , quorum ope , valetudinem non solum tuearis , sed indies fortius convalescas.

Cor. Proponantur ; attentiozem neminem invenies.

Per. Octo sunt (testante Hippocrate) quæ carnem humanam humidam pinguemque faciunt.

Primum , lætari & Genio liberè indulgere ; Secundum , multum dormire ; Tertium , mollitè discumbere ; Quartum , opiparè pasci ; Quintum , nitidè amiciri , & accommodari ; Sextum , semper equo insidere ; Septimum , voluntati nil adverium habere ; Octavum , in theatralibus Ludis & Facetiis versari , & in omnibus quæ solatium adferant & obsequium latius distendi. Quia autem ista fælices suos proferre effectus non poterint , in talis eligatur *sua* , qui tēperaturæ corporis optimè cōpeterit. Plurima etiam à nobis sunt adjicienda ; paludi-

ludinosæ cum istæ Sedes quam plurimas noxias qualitates generant, ab insalubritate aëris, cujus intemperie isti fatales non nascuntur solum sed augentur humores. Quomodo autem optimi dignoscendi sint aëres, si interroges, audi quid Schola Salerni tradidit:

*Lucidus & mundus sit vitæ habitabilis aër,
Infestus neque sit, nec olens fetore Cloacæ.*

Hinc est, quod rarissimè illius terræ Habitantes ad maturam pertingere ætatem conspiciemus, qui in Palustribus commorantur locis: Alii verò, qui Montana incolunt; aliisque salubrioribus locis sibi sedes eligunt, vividi magis sunt & alacres; laboris ac vigiliæ patientes; omnibus accommodatissimi exercitiis. Imò audi vi de quadam Insulâ in Septentrionali parte Hiberniæ consitâ, quæ ob Cæli Solique æquiorē temperiem, Habitantes in se tam longævus habet, ut è terris emigrare nequeunt, donec removeantur à terris quas habitant.

Cor. Mira verè narras.

Per. Et credenda, — Sed hisce non diutius insistemus: ista proposuimus ut vias & gradus conservandi salutem. Teque, qui in proprio ære tibi sufficiens es, ut locum eligas, qui corpori & menti maximè convenerit, monitum esse vellem, nunquam Objectum Commodi beneficio salutis præferendum. Sapientis novi, *Via mentem, menti sedem accommodare*; quod ad nos verò attinet, hoc nobis semper dulcissimè arrisit:

*Sit domus apta mihi, thalamo, famuloq; parentis
Competit ut Regi Regia, nidus Avi.*

Novi adagia ea verissima esse; Dives qui est, prorsum eat quando voluerit, Pauper quando valuerit: & penes eos solummodo esse eligendi Sedes, qui rebus affluunt, nec ullis locis necessario destinati sunt. Et hujus conditionis tu ipse es, *Corneli*; nihil tibi defuerit præter Salutem, quam tandem auspato Sidere foelicitè nactus es.

Cor. Optimè mones; & gratissimè acquiesco monitis.

Per. Benefacies si acquieveris: aliter enim citò amittes quod acquisiveris. Statuæ Mercurii in compitis & triviis, quæ certis indicis perplexo viatori iter ostendebant, erigi affuerunt: Statuas etiam vobis ereximus, quarum ope ad viam salutis reducemini, si errore ullo, (surrepente nimirum infirmitate) eritis compressi.

Cor. Mittantur ista; Nemo saluti intentior, nec recuperanti gratior.

Dixisti quædam nobis, si memineris, de famulis nostris, quibus nullus major incessit metus, quàm restaurandæ nostræ spes salutis.

Per. Verum est; nec alieni, in quorum calculo ego ipse numerandus sum, tantam ingratitudinem perferre quimus. Nil magis optant, nullam vocem gratiorem audiunt, quàm quòd extremum diem clausit *Cornelius*.

Cor. O iniqui, perfidi & ingrati Famuli!

F

Per.

Per. Ne te ista torqueant : gratulare potius, te discernendi rationem, ulciscendi occasionem habuisse.

Cor. Ulciscar, certè, ut iis justum fuerit : Bonis nocet, qui malis parcit : æqua erit iustitia punire perfidos ; nec crimen graviolem exegisse vindictam.

Per. Quid faciendum sentis ?

Cor. In hac Arêa & spatium ac liberè loqui possumus, ac si *sub Rosa* sederemus.

Per. Turissimè. Omnes enim te cogitant illicò moriturum ; Bona sunt distribuentes ; Præpositos opibus tuis facientes ; emeritas imò tibi exequias sunt parantes ; Non decrit funeri tuo Solenne illud Officium, quod expedierit : modò semel morieris.

Cor. Gratias habeo maximas Executoribus nostris. Eorum maxima est cura pauperrimum hoc corpus meum terræ mandandi. Sed non dissentiunt inter se circa cooptationem nostram ?

Per. Minimè gentium. Tam consultò res agitur, ut omnes expectant se coopratos esse ad hoc præstantissimum perisum, opulentissimum præstandum officium.

Cor. Quò tandem ?

Per. *Grinchamius* vester, verè vafer & virtutis, suos habet *Opilionem* & *Priscianum*, eos nominatos esse : hinc *Opilio* *Priscianum*, *Priscianus* elusum cogitat *Opilionem*. Ex nimio cachinno exilirent certè lachrymæ, si introspiceres *Prunellam* quàm nitidè se gerit ; quomodo Meretriculas tuas in Ancillas elegerit ; *Grinchamum* in familiæ præpositum fecerit :

Offi-

Officiales etiam omni loco proprios designaverit.

Cor. Impudicissima mulier! quid illæ familia mea? Rostra studioli exerceat Conjux, donec meis præfederit fortunis.

Per. Sed *Grinchamus*, qui omnes subtilitate sua deceptos sentit, seipsum quomodo illudit? Se enim Executorem solum factum existimat: Sic Pæanes ante victoriam Omnes canunt.

Cor. Et diu canant: Nænia post Pæanes. Coraces & Canes Creaturæ mites & amabiles sunt, si hisce comparentur feris.—Sed virgas in urina paratas habeo.—Nec mors mihi finiet iras.

Per. Ira mortalium debet esse mortalis.

Cor. Assentio; vim tamen vi repellere; fraudē fraude; dolumque dolo procudere; nefas dicere, esset nefas. Dicis, neminem me convalescentem audivisse.

Per. Neminem.

Cor. Nec hisce me perambulanti areis.

Per. Nequaquam.

Cor. Parasti grabatum, in quo vix semivivus discubiturus sum?

Per. Paratur; sed oportet te egregiè dissimulaturum.

Cor. Illud nobis relinquatur.—Quam avidè *Hirudines* istæ confluent? Civiles, Forenses, Aulicæ; Cadaver subolent Cornices nostræ.—O quàm egrè laborat, dicent Famuli! excessit, erupit, evasit, asseret ille Orator *Priscianus*. Fœnum, & flos fani, prædicabit *Opilio*; Obstruet nares *Prunella*, & expirantem spectans, sperans saltim, clamabit, ad terram

suam rediit Cornelius, proferantur claves, ut exhibitae possideamus opes. Certè ex nimio risu me perituum timeo.

Per. Cave verum ne rideas.

Cor. Hoc cine curas? Ne unum me momentum ulterius victurum jurabunt, qui spectant.

Per. Ingredere, ingredere; para te grabato, ut ego Visitantes.

Cor. Paravero; & artificiosè me acturum omnia testaberis.

Exit.

*Per. Quam levis requies reficit dolentes!
Quam levis Zephyrus temperat æstus!*

*Cornelius gravi reviviscens corpore,
Solatur suis nata salute.*

Ludit, illudit, famulis irridet

Perfidis, novas fabricat artes.

Languentis speciem fingit honestam,

Morbidicorporis vividam testem:

Sic fucos Fucis præparat irritis,

Quò captet mentes fœnore cæcas:

Nec ei deëro optimis officiis

Quo malè suis pereant infidiis.

Act.

Act. 4. Scena 6.

Intrat SYRINGIUS.

Syr. **H**Eus *Peregrine* ! *Cantharidum* egregius Professor.

Per. Discede in pace, ne *Lemures* te terreant.

Syr. Non discedam; responde quid legisti ?

Per. Plura quam memini.

Syr. Sed tene *Syringio* comparandum putas ?

Per. In ignorantia nequaquam puto.

Syr. In ignorantia ! hem. Quot Auctores legisti ?

Per. Pauperis est numerare pecus: Sub calculo paucae Lectiones tuæ reduci possunt, meæ non possunt.

Syr. Meæ non possunt ! Age, *Neapolitanus* es *Thraso*.

Legendo me nunquam vincere poteris.

Per. A *Suspensio* fortasse melius te servet.

Syr. Mene laqueo dignum sentis ?

Per. Quid ni !

Si laqueo dignum aliquid perpetraveris.

Syr. Imò potius in teipso respice funem : occidisti *Cornelium* venenatis *Pharmacis* tuis : & si *Collegium Doctorum* te deprehensum minus viderint, peste plures quam brevi spatio

interficiēs. Et quod pessimum est, sine lectione perimes.

Per. Infelix est Scientia quæ omnes perdere, paucos juvare nata est : & talis tua est.

Syr. Papæ ! Non erubescis ? Ego incolu-
mem *Cornelium* penè restitueram ; & nunc fa-
talis manus tua omnem artem meam perdi-
dit.

Per. Age ; respondendum est mihi , si in
discrimen vitæ aliquid objiciatur.

Syr. Suspendium certè, si tale aliquid con-
tigerit, patieris sine lachrymis.

Per. Nec quæram.

Syr. Misereor tamen ; quid tibi in mentem
venerit, illud in praxim redigere, quod steri-
litas lectionistua nunquam noverat ?

Per. Penuria, penuria, quâ in *Syringie*, &
omnes pene professionis nostræ *Empyricæ*,
laboramus.

Syr. Mene *Empyricum* credis ? Audi, ego
legi *Galenum* in Anglicana linguâ, *Albertum*
Magnum in Octavo, in eadem linguâ ; *Hippo-
cratem*, *Dioscoridem*, *Antonium Musam*, & Fas-
ciculum Autorum, & quod de memoria mea
penitus evolasset, *Gerardi Herbarium* nova E-
ditione adauctum, variisque florum figuris il-
lustratum ; quæ omnia in *Anatis Vico*, volumi-
ne uao, complexa, fælicitèr coëmi.

Per. In volumine uno ! quo tandem, Deci-
mo sexto ?

Syr. Responde, si paratum habes, an æ-
què te numerosum sentis in Autoribus ?

Per. Abscede Lectissime Aselle, & op-
portunè, ni cursum, abrum pant Lemures. Ca-
ve

ve, prudenter cave, sonitum audio compedum
& catenarum; impunè si evades, fuge, præ-
properè fuge.

Sonitus compedum intus.

Syr. Fugiam, sed te persequar, vel invitis
Spectris tuis.

Exit.

Per. Ha——ha——ha——quam facilè il-
luditur!

Nunc redeundum est mihi ad Patientem
simulatè ægrum; Ut omnia in promptu sint,
cum sitientes ejus *Hæredes*, *Hirudines* pene di-
cerem, ad inviscendum eum venerint.

*Deregitur Cornelius, in grabato de-
cumbens.*

Cor. Optimè, optimè; ego intus sonitum
feci, & tu sonitu *Syringium* perpulchrè elusisti.
——Sed audi, quis pulsat?

F 4 Act.

Act. 4. Scena 7.

Intrat PRISCIANUS.

Pris. Dies est iste Jovis, & mihi erit jovialis dies, si modò secundè omnia succederint, ut se offerunt. — at opportunè video amicissimum meum *Peregrinum* ante portam Cubiculi tristius quàm solitum ambulantem. Quid novi mi *Peregrine*?

Per. De novo tibi prosperè succedunt omnia.

Pris. Excessit, erupit, evasit?

Per. Prope portum appulit, nec quicquam sentit, nec audit. Ingredere, si placeat, & videas. Sæpius te nominat quàm omnes alios.

— *Corneli*, — Domine *Corneli*. — vix me audire poterit; — venit huc dilectissimus amicus tuus *Priscianus* ad te visitandum.

Cor. *Priscianus* — *Priscianus*! Hæres est meus, Hæres est meus.

Pris. O diem faustum! Quid vis me agere gratiâ tui?

Cor. Quod suum cuique est, tribuas, residuum serves. — & audi, parcus esto in funera mea celebrando, quò ditior fias.

Per. Quanta de te illius semper fuit cura? Vix unum verbum aliis proferet; ne ei sis molestior, audisti quid decreverit: hoc solum à te postulo, ut Medicus efficiar tuus, in hoc fortunæ diluvium cum incideris.

Pris.

Pris. Fiet, modò salutè cautè provideas.

Exit.

Cor. Abiit?

Per. Excessit, erupit.

Cor. Erige me paulisper; præ gaudio in lachrymas resolvi cogor.

Quàm simplex est istud Hetrocliton, sperare me sibi omnia relicturum! Nec affinis mihi nec consanguineus est; quid denique à me promeritus est? Spuriam fortasse propaginè meam ad eum educandum misi. Pensum tamen solvi, nihil debui.

Per. Facile plerique credunt quod cupiunt.

Cor. St——St,——quinam illi? undique confluunt.

Act. 4. Scena 8.

Intrant OPILIO &
PRUNELLA.

Pru. Audi, sed tacitè, ne audiant famuli,
——liberè designasti mihi omnia?

Op. Omnia.

Pru. Cornelianam domum, thesaurum, utensilia, omnia?

Op. Omnia.

Præ. Appropinquemus—*Peregrine*, quomodo *Cornelius* se habet?

Per. Vix locum in terram habet.

Op. Fœnum, & flos scæni; omnes mortales sumus.

Præ. Ad terram suam rediit *Cornelius*! proferantur claves, ut exhibitas possideamus opes.

Per. Tardè & tutè. Non dico eum planè mortuum, sed illicò moriturum:—intrate, obsecro, & cadaver ægrè spirans contuemini.

Præ. Phi-phi-qualem emittit fœtorem putida illius caro?

Rex. *Corneli*, *Corneli*, aliquantulum expergiscere, & visitantes prospice.—*Surdus* ut lapis, *mutus* ut piscis.—*Corneli*, *Corneli*, venerunt huc *Opilia* cum *Prunella* sua.

Cor. Reverende vir *Opilia* cum conjuge optima; valere ambo, & possidete mea.

Op. Accipimus libentè; Utamur probè, ut liberè exhibes.

Præ. Num aliquid eduli hodiè sumpserit?

Per. Nequaquam. Egerit ut accipit; nil deglutire valet.

Præ. Ego autem Electuarium domi repositum habeo, quod apertioni pulmonum probatissimum dicunt: quid si ei paravero?

Per. Ne paraveris; quæ illi ministraveris perdita sunt omnia.—Novi quid intendis; opportunè fiet: ultra duas horas si vixerit, mira narrat.

[*tacitè.*]

Op. Noli diffidere, noli diffidere, *Corneli*; leva cor tuum ad cœlum, nobis relinquendo terram.

Per.

Per. Quo ista?

Op. Stabilis esto, mi frater, in fide. Redde Deo animam, nobis substantiam.

Per. Ne gravior tibi fueris, illi inutilis: ista debilem parum movent; Nec aurem, nec mentem monitis paratas habet.

Op. Num surdaster?

Per. Ut Canis, reverende Pastor: Mortuo prædicas; nihil intelligit.

Op. O fœnum, & flos fœni! paranda est nobis funebris Oratio; in quâ tanti Patroni beneficentiam ad sidera usque evchendam nitemur.

Per. Tam gratum officium bene-merenti præstare, tua maxima laus est.

Op. Vale, vale, claves reminiscere; nobis Custos esto, ut nos tibi Satellites.

Exeunt.

Cor. Ha-ha-ha-ô quàm placidè nobis arri-
dent ista, *Peregrine?* tene fibras, pulmones, ilia,
secùs dirumpar.

Per. Audistine quàm præstantèr egit cum
Marito suo *Prunella*!

Cor. Maximè, maximè; dedit & concessit
ex *Opilio*, *Cornelianam* domum, thesaurum, u-
tensilia, omnia.

Per. Quàm importunè perquisivit Claves!

Cor. O Claves, *Cornelianæ* Claves, quàm
gratum præberetis aspectum Sacellanis no-
stris!

Per. Nitidula certè Clerica est *Prunella*.

Cor.

Cor. Quò minus? *Pbi, pbi, qualem emitte
fcatorem putida illius caro!*

Per. Electuarius verò in promptu habet.

Cor. Probatissimum.

Per. Et tibi ministraret.

Cor. Venenum, si impunè posset.

Per. Tunc de Scriniolo tenuioris cerebri
sui, Electuaria sua elicit *Opilio.*

Cor. Crambæis ferculis, plumbeis ejus
monitis aures percellit.

Per. *Noli diffidere, noli diffidere, Corneli.*

Cor. *Leva cor tuum ad cælum, nobis relinquen-
do terram.*

Per. *Stabilis esto, mi frater, in fide; Redde Deo
animam, nobis substantiam.*

Cor. Pia certè monita, & obsequenda.

Per. Funebrem etiam Orationem tibi pa-
raturus est.

Cor. — Ab Eloquentiæ aureo flumine
depromptam.

Per. Sed multum adhuc deest Scænæ inte-
rioris hujus gaudii; audio famulos inter se
digladiantes: intrus manent, exitium avidè
expectantes; nec lento pede properant.

Actus

Act. 4. Scena 9.

Intrant GRINCHAMUS,
POCADILLA, TU-
BERCULA, CIA-
TICA.

—M Orientem finge—optimè, opti-
mè.

In Grabato anbelantèr decumbit.

—O Famulos, infelices Famulos, talem a-
misisse Dominum!

Om. Mortuus est? Mortuus est?

Per. Tangite, tangite; Pallent ora, rigent
membra; imminentem ruinam minitantur
omnia.

Poc. Certe credebam eum hoc die moritu-
rum;
Spasma in Pollice sensi.

Tub. Et ego pulicem in auriculo reperi.

Ciat. Ego autem bursam florenis oppletam
somniaui.

Grin. Parum curo, quid istæ somniant mu-
lierculæ;

Me vigilantem Heri Hæredem deprehendo.

Per. Vobis una imposita est cura exequias
parandi:

Dives

Dives erat & opibus satur; à tali multa scitis expectata.

Grin. Quem sibi locum sepulturæ elegerit?

Per. Prope *Margitis* tumbam.

Grin. Pari fuerunt consortio viventes, & in uno condendi tumulo morientes.

Per. Nostine *Margitem* cum?

Grin. Nimis novi; Per totum Orbem nil infructuosius inveniri poterit. Aliorum laboribus (*Fuci* instar) viveret; in obitum usque nil boni unquam fecerit: prædives tamen moriebatur, siccis deflentibus oculis.

Per. In illo certè Herum repræsentasti tuum.

Grin. Dixisti. Neminem credo eos superare posse in nequitia. — non me audit?

Per. Æquè me audit ut te. Perge, clausit fenestras Officinæ suæ.

Grin. — Illicò Convivium paraturus est vermibus; eloquere. Famulus illius diutius fui, infami igitur vitæ optimè notus. In nihilo prægnans nisi malo; Meretriculas hasce, postquam ad omnem licentiam eas allexerat, ne nudas tegeret; spurix etiam proli ab eis partæ vix provideret.

Per. Quanta fuit ista immanitas?

Grin. Per fas nefasve, aliis extorqueret sua. Occasio lucrandi de re qualibet non sibi citius offerebatur, quam avidè eam arriperet; quâ arreptâ, quàm miserè exigeret?

Per. O hominum prodigium!

Per. Certè nobis parum attulit præter infamiam.

Eiat.

Ciat. Imò magis; infirmitatem.

Tub. E lectulis ægrè surgere valemus sine adminiculis.

Per. Ista nostræ relinquantur curæ: Paucis vos moneo.

Nunc præmia nacturi sunt omnes gravioris servitii.

Moritur Herus, & ab ejus aureo pulvere dives efficitur Servus. Sed melius, multò melius foret, quod semper pauperes essetis quàm opibus tam munificè vobis exhibitis abuti.

“ Paupertas mentibus bonis esse solet custos humilitatis.

Difficile autem est, quod qui dives est, non superbus esset: & si exterius minùs superbus, parùm restat si interiùs inflatus; Illi enim facillimè acquievimus semper:

“ Elatio interior periculosior est quam exterior superbia.

Grin. Uti par erit, nosiplos geremus: una omnium erit familia; Substantia una: *Platonici Amatores* erimus omnes: modò istæ Ancillæ benè de me mereantur.

Poc. Observantissimæ erimus *Grinchamo*, modò sese non habeat nimis insolentèr.

Per. Intercè, quo negligentæ minus incu-semi, in promptu sint omnia tanto funeri deservientia. Orationem ejus funebrem paraturus est *Opilio*; illi enim se devotissimum tenet.

Grin. Persuasum se habet neminem in Executorem adoptatum esse præter seipsum.

Per. Hoc etiam expectat *Priscianus*, sed in eodem tramite errat; vobis solùm, tanta servata

servata est fortuna : & prosperè utemini.

Grin. Finitâ Oratione, expectat mercedem
Opilio.

Per. Avaritia ejus quiddam fortasse appetet, sed quis reddet? Quod faciet, Alumno, Patrono (quid dicam?) Patri optimo se fecisse credit; & quis Hæredi undique tam affluenti quicquid dilargiri præsumet?—Satagite, parate.

Grin. Fiet, ne timeas; Tua sit cura, mi *Pocadilla*, de clavibus; tua, mi *Tubercula*, de cistis & loculis; tua, oh *Ciarica*, de chartis & syngraphis; *Grinchami* erit cura de omnibus.

Exeunt.

Cor. Ha—ha—ha. define tandem, mi *Peregrine*,—cœlitus misse, ne contineam me à *Sardonio risu*: eneces si non minùs defines.

Per. Depinxerunt te ad vitam, egregium *Nebulonem*.

Cor. Morientem licet, talem me isti invenient.—ha—ha—ha.

Per. Valdè solliciti sunt de *Sepultura* tuâ.

Cor. Et pulchrè finxisti.—ha—ha—ha.

Per. Optimè eos monui, ne *superbirent*.

Cor. Tot *fortunis affluere*, & non *superbire*, nimis difficile. ha—ha—ha.

Per.—Sed labor in fine est.—Coronis operis, corona *Messoris*. Comminiscere aliquid, quo susceptis gratior emineat exitus.

Cor. Excogitatur satis. De morte meâ undique

dique sparsa sit fama : quod ut credibile magis fiat, mandetur corpus terræ.

Per. Sepelieris ?

Cor. Fiet; non sine magno, licet, periculo ; si respirandi locus detur in Cistâ.

Per. Ne illud cures; hoc ipse efficiam; quò autem, ista tendit sepultura ?

Cor. Unâ mecum in hac cistellâ ingentem thesauri molem reconditam esse, spargetur fama : Si minùs evenerit quod specto, de novo immergatur *Cornelius* in *Dolio*.

Finis Actus quarti.

Ad.

*Actus quintus. Scena
prima.*

OPILIO, PRUNELLA,
PEREGRINUS, GRIN-
CHAMUS, POCADIL-
LA, TUBERCULA,
CIATICA,

*Funebres flores & vittas
gerentes.*

OPIL.

Arentur omnia; quo citius
celebrétur funera. *Fanum,*
& *flos fani*; omnes mor-
tales sumus.
—ô oves & boves & cæ-
tera pecora campi! Fa-
mulî & Famulæ; Servi &
Ancillæ, & reliqua Fa-
miliz utensilia, Salvete omnia.

Grin.

Grin. E memoriâ tuâ nunquam elabatur
Grinchamus vester.

Opil. Nebulo licet sit nequissimus, in Dis-
pensatorem tamen eligam; debita aliter col-
ligere non potero. [*tacitè.*]

Age *Grinchame* ! Crucem sæpius meruisti,
Claves tamen geres; Esto fidelis, aliter con-
jurabo Manes, quò te die noctuque crucient,
nequitiam in publicum proferant, & laqueo,
parata mente & manu, adjudicent.

Grin. Ne timeas; novi quò probitas spe-
ctat.

Pot. O Domina, ne inmemor nostrum
esses; derelictæ sumus, nec à defuncto Hero
quicquam accepimus præter attritas vestes,
pallidos vultus, morbidas mentes; discessit, &
omni inopiæ nos famulas suas exposuit.

Pru. Invita licet, accipiam. Quoad con-
ditio vestra promerebitur, propriis locis eritis
deputatæ. Meretricias omnes artes satis su-
perque istæ callent; cerussatas facies, crispas
crines, fimbriatas vestes, & procaces amplexus
optimè sapiunt. [*tacitè.*]

In hisce me erudient, quo juvenili ardori
nostro meliùs inserviant. Nil nobis deërit,
quod mollitiem carnis lautius expleat.

Act. 5. Scena 2.

Intrat PRISCIANUS.

Pris. — O Scalpellum, calami, atramentum, charta, libelli ! Heus *Grinchame*, furcifer, inferni claviger ! Decepisti me nefarie.

Grin. Hist ! si sapias, fileas ; ni sponte pereas. Nemo te decipiet, ni te perperam decipias. Armenta, jumenta, ingentia auri & argenti pondera, tibi tuisque parata sunt omnia.

Pris. Proh Deus atque hominum fidem ! Si vera sint quæ narras, à capite ad calcem deauraberis.

Grin. Crede *Grinebamo* tuo, inter vernas, affeclas, pedissequos tuos, infimo.

Pris. Omnia benè ; omnia benè : hoc parum sentit *Opilio*.

Grin. Nec sentiet ; se patienter elusum permittit.

Opil. O mi literatissime *Prisciane*, quid agitur in ludo literario ?

Pris. De tuo studetur commodo. Tibi tuisque prosperè afflent æthera. Omnia tibi secundè eveniunt : Nos cum *Virga* & *Ferula* nudi ad mundum mittimur.

Op. Absit quod ita tibi fiat, mi *Prisciane* ; Tibi relictum est in puerorum posteriora lectionem peragere ; pensionem liberam, quando veniet, ut tardè satis veniet, colligere : sin
ista

ista parum placuerint; in Sacellum nostrum, de Ordine Prædicatorum, deligere te institimus.

Pris. Munificus semper fuisti *Mecenas* *Pernassidum* famulis.

Op. Publica Gymnasia, Reipublicæ Gazophylacia novimus. Primam vos sementem mittitis; ista mecum trutino, & compensare cupio.

Curam habui, quod ista ritè parentur funera; primum, ut propinquis, cognatis & affinibus lugubres comparentur vestes; inter quos tibi etiam paratur toga.

Pris. Benè meministi; valdè opus habet *Priscianus*.

Op. Ego etiam in *Publicis* vestris funebrem Orationem essem enarraturus, in defuncti *Cornelii* memoriam, & benevolentiae suae erga nos testimonium: retulit verò nobis iste Medicus ejus *Peregrinus*, quod inhibuit talia de eo narrari præconia: ita ut illud præstitimus pensum priusquam incepimus. Quod secundum mentem reverà contigit: ego enim (tibi ingenuè reddam omnia) nec paratus eram ad talem provinciam obeundam, nec in corpore agilis satis ad præstandam; gravi enim laboramus tussi, quæ talem nobis raucedinem attulit, ut obaudire me non poterint qui propius affuerint. Et bene mihi fuerit, quod non audiverint.

Pris. Quam nam ille, qui suavi tam concentu, omni sine sensu super defunctorum ossa, gremio terræ dormitantia modulatur?

Op. Vespilo est, *Cornelio* sepulchrum condens;

dens; appropinquemus paululum, quo audiamus.

Vespilonis sepulchrum facientis Cant.

Vt pulverem & ossa eruit, canit.

Quis tam dives, cui datur
Ut à Fatis eximatur?
Iste pauper, ille dives,
Ille mortuus, iste vivus;
Canis vivens, mi Antoni,
Mortuo melior est Leone.

In hac urnâ sunt complexus
Utrinque status, sexus.
Phariseus, Publicanus,
Idumeus, Puritanus,
Legislator & Clientes,
Huc sunt omnes confluentes, &c.

Pris. Lepidissimus certè artifex! Heus bone vir; cui sepulchrum hoc struis?

Vesp. Illi struo, qui erat quod non est, & est quod non erat, nec in futurum erit. Nostis Corneliū istum, qui vivens viventium fœtuit memoriæ, moriens gelidæ fœtuit urnæ.

Op. Si tantoperè fœtuit vivens, qualem emit-

mittet foetorem moriens? illicò, illicò mandetur terræ: ni insepultus gentes inficiat.—
 auscultare paulisper, vir Sepulchralis; Intende officio; perage quod suscepisti: & accipe à me Solidum, in pignus amoris mei, in arrham laboris tui: optimè à me promereberis, si Sepulchrum istud *Cornelianum* solito profundius feceris: aliter Anthema de profundis cantare non possumus.

Vespil. Istud mihi detur negotii. Ne timeas eum resurrecturum esse; si moles terræ, vel profunditas putei eum deprimere poterint.

Secedit Vespilo.

Op. Sequimini me vos comites *Corneliani* hujus funeris; nobis, ut par est, sumptus sepulturæ relinquitur: Si aliquid tantæ solennitati defuerit; vestrum est evocare, nostrum complere.

Præ. Paretur nobis Sedile, vulgò *sedand*; Sericeo decoretur pulvillo; perspectivo transpareat vitro; quatuor affeclarum stipetur confortio. *Prunella* non ea est *Prunella*, quæ semel fuit.—Attendite, mi Ancillæ; & tu *Pocadilla*, quia moribus Curiae maximè nota, caudam togæ sublevabis; nec parùm læteris; quæ tali officio præponeris.

Om. In omnibus morigeras nos invenies.

Exeunt. Manente Pereg.

Pereg. O quàm libentè sese sinunt decipi!
 Omnes *Cornelii* opibus avidè inhiant.

Se

Se hæredem esse credit unicum *Opilio* ;
 Hoc *Priscianus* putat : nec minus famuli.
 At errant Omnes : Vulpem suboleant
 Terris versatilem : Sepeliri mandat
 Ingenti clausa mole thesauri.
 Hoc se præ stare sine periculo
 Ipse vix novi ; quo tamen melius
 Probaret suos, urnam ingreditur
 Vividum funus : quid hinc eveniet
 Si tutus exeat, tempus aperiet.

Act. 5. Scena 3.

Intrat GRINCHAMUS.

Grin. **T**OTUS *Democritus* fio. Nunquam talia
 celebranda sunt funera. Parcite lum-
 bis mi præcordia. Totus resolutus sum in la-
 chrymas, profusiore risu victus.

Per. Quò spectant ista ?

Grin. Mortuus & sepultus est *Cornelius*, cu-
 jus hæres efficietur *Grinchamus*. Claves nos
 gerimus; hâc thesaurus petitur viâ. Loculos
 possideant *Opilio*, *Priscianus* ; & impunè tene-
 ant : modò *Grinchamus* clanculùm eos exhau-
 riat. Post calceos mortuorum sperent ac suspi-
 rent isti; ne mica iis relinquetur in cistâ.

Quàm lepidè verò prodeunt lenocinan-
 tes nostri Comites ! Isti etiam apertis nari-
 bus aliquid lucri odorarunt. Obaudire juvat,
 obedire etiam si placuerit.

Act.

Act. 5. Scena 4.

Intrant POCADILLA,
TUBERCULA, GIA-
TICA, LURCANIO,
LATRUNCULUS.

Chorus mixtus viris & fæminis
constans, alternis vicibus &
vocibus emodulatus.

CANT.

Euncto Cornelio letantur omnes,
Nocte per plateas errant insomnes.
Tabernas petimus, pellices quarimus,
Defuncti loculis divites erimus.
Mortui miseri funere victi,
Hæredes opibus sumus relictæ.

Molles componite lectulos fæmina,
Quos petituri cognito nemine,

G

Mille

*Mille nos basi blandè recipite,
Cornelii gazas citò surripite.*

*“Clanculum, clanculum, nox caca
pergit,*

“Nescit Cornelius quis opes spargit.

*Fam. Hâc nocte. Lurc. & Latr. Ne una
deferetur hora.*

Grin. Prædam suboleo,

Per. Unius fœtus vulpeculæ omnes.

*Fam. Peragite pensum, & nostros amores
habebitis in præmium.*

*Lurc. Quid ulterius quæritis? Sub silentio
noctis in fanum irruemus, cistam in quâ con-
ditus est vi vel arte aperiemus.*

*Fam. Agite; & redeuntes nos amplexa-
mini.*

*Latr. Manes, Lemures & Larvæ omnes,
si uno convenirent cœtu, unâ contenderent
manu, à cœptis Latrunculum non dimove-
rent.*

*Poc. Manè nos invenietis ad Insigne Nudi
hominis, in platea Lasciviana: properate, &
prosperè succedite.*

*Lurc. & Latr. Comperto auro, locum non
omitemus.*

Exeunt.

Act.

Act. 5. Scena 5.

Grin. HEus famulæ, perdiæ, prodiæ!

Pot. Quò ista *Grinchame*?

Grin. Quò ista, interrogatis: ô Sacrilegæ?
vel efficite me participem sacrae illius prædæ,
aut detegentur omnia.

Om. Libentissimè in Consortem accipiemus.

Grin. Bene vobis erit, si hoc præstiteritis.

Ciat. Quid minus? Nosne aliquid suscepturi sumus, nesciente *Grinchamo*?

Tub. Mecastor ex animo fuit, tibi enarrare omnia, priusquam aliquid ageretur.

Grin. Facile credimus. Discedite interim, dum me ad res novas moliendas, novos cuneos excudendos aliis paravero. Hâc nocte, funebribus ceremoniis ritè peractis, in uno conveniemus Symposio.

Om. Nihil nobis omninò gratius.

Exeunt.

Act. 5. Scena 6.

Ptr. NEbulonum plena sunt omnia; ne Sacris parcent, quò opes colligant, prodigè spargant.

G 2

Grin.

Grin. O mi *Grinchame*, si tibi non proximus esses, imò, si alius quàm tu mihi esses, minùs quàm amare non poteram: quanto acumine, quàm clara judicii indagine, ingenii acie polles? quàm vafre laqueos incautis texit? Age, & profice: Si tu dives non fueris, quis unquam se expectet futurum esse divitem?

Per. O ineptule *Narcisse*, quantopere de te ipso gloriaris?—subtili huic cerebro me in Comitem adjungam.—ô *Grinchame*, quàm lepidè, versutè dicerem, te geris in hoc negotio!

Grin. Observasti *Opilionem*, *Priscianum*, *Prunellam*, totamque penè familiam elusos?

Per. Vidi & ridi.

Grin. *Opilio* noster *Vicariam* sprexit; *Glebam* pro nihilo demisit; *Musæolum* clausit; nulli libro operam dabit; nulli operi oculos aperiet, nisi *Maronis Georgico* & *Marcello*. *Pascua*, *Prata*, *Pecora*, theologica sunt ejus *Apothegmata*.

Per. Quid autem *Priscianus*?

Grin. Reliquit *Scholam*; concremavit *virgulam* & *ferulam*; coëmit *currum*; & in parietem *Gymnasi* hoc inscripsit *Eulogium*:

“ *Unius finis, alterius principium.* ”

Per. Perpulchrum adagium! Quid de *Prunella*?

Grin. Quid de ea audires! Lugubrem vestem ægrè indueret, *peplis*, & *fimbriis* nitidè splendet; omnibus hospitium præbet; toti familiæ præsidet; *Ancillis* insolito fastu imperat;

perat; erga infimas superciliosâ fronte se gerit.

Per. Et ista omnia à cerebro provenerant tuo.

Grin. Ingenuè fateor, me hasce struxisse technas. Nunc superest, quod Inventarium omnium Mobilium & Immobilium suppositio isti Hæredi *Opilionis* nostro paremus; hoc enim à nobis diutius expectavit, nec se lectum ire juravit, donec acceperit.

Per. Tuum est ad amussim rationem redere.

Grin. A Fele ad Taurum, à Lebate ad ingentem aureum Craterem per tot series temporum hæredibus *Cornelianæ* Familæ relictum. Nihil omittetur, quo fortunas, Chymeras penè dicerem, intentius admiretur.

Act. 5. Scena 7.

Intrant OPILIO &
PRUNELLA.

Pru. Deus bone! nunquam ibis ad Lectum?

Opil. Nondum paratus sum, mi
Prunella.

Pru. Certè te vix unquam satis paratum inveni. Frigidus es naturæ: Repudium mehercule quæram, si alacriorem te non geras.
— Nunc me fortuna laceffit.

Opil. Ista verò me premit. Multæ iis impendent curæ, qui multa possident. *Grinbamam* expecto una cum Inventario omnium bonorum & catallorum meorum.

Præ. Meorum imò; ni *Cornelium* proprio sinu lactassem; basiis demulxissem; & plura etiam promississem, in talem nunquam attigeras hæreditatem.

Opil. Tace precor; spectabilem formam tuam, verè fateor, mihi fuisse utiliore, omni nostra facundia: accipe libentèr omnia; mobilis, immobilia.

P. u. Nequaquam; mihi *mobilia*; tibi *immobilia*.

Per. Quantis insadant litibus, circa res alienas!

Grin. Obviam ibo.—Hic composui *Reverentie vestre*, Inventarium omnium bonorum Heri defuncti mei, pascentium, recumbentium, pendentium, quomodocunque ad eum Spectantium, & nunc tibi jure hæreditario redeuntium.

Opil. Benefecisti; æquè ut par est, compensaberis: Interim, hoc tibi imponetur officium, ut *Portas* summâ curâ & custodiâ clausas serves; *Loculos*, *pluteos* & *Cistas* intactas custodias; nullos peregrinos in lares nostras admittas; *Ostiolum* verò *Horti præsertim* tueberis: intra fines enim illius aræ, multum latet quod non patet.

Grin. DispanDET omnia.

Opil. Proximo mane, antequam *Cassia* petet æthera, rationem à te capiam omnium *syngropharum*, cautionum, & nummorum in arcâ,

arcâ, quibus colligam quantum habuit & fidei.—Nunc mi Melleolum, pergamus ad lectum, quo citius surgamus ad fortunam.

Pr. E lecto surgas, in lecto nunquam surges, sufficienter novi.

Exeunt.

Grin. Ha-ha-ha. Quid *Opilioni* deest? Nocte *Prunellam*, die fortunam possidet. Quàm miserè se cruciant, qui mundo inhiant? Multa nostris imposita sunt humeris; leniore igitur utendum est requie, ni in Ora deficiamus.

Per. Et nos sequemur: multa adhuc in herbâ sunt, quæ brevi tempore maturescunt.

Exeunt.

Act. 5. Scena 8.

LURCANIO, & LATRUNCULUS, cœcutientes laternas in manu gerentes.

Lurc. VBi es *Latruncule*?

Lat. Adsum *Lurcanio*; ne cortex arbori arctius hærebit. Nunc Fanum intravimus, perquiramus Cistam.

G 4

Lurc.

Lurc. Propè *Theomantii* porticum, conditus fuit.

Latr. Eò dirigamus cursum; liquefcunt nunc dentes ad aurum.

Lurc. Nunquam audisti Manes in hisce Laribus ambulantes?

Latr. Nunquam; nunquam: aniles sunt fabulæ: præstemus cœptum. Primùm removeantur lapides quæ Cistam tegunt: quâ reclusâ, & erepto thesauro, nobis dulciter arisura est fortuna.

Lapide remoto, & reclusâ Cistâ, super pedes se erigit Cornelius.

Lurc. Ut me dii amant, resurgunt mortui.

Latr. Spectrum, spectrum, spectrum.

Lurc. Quo aufugiemus?

Latr. Quo surrepemus? Ostium Fani ne video.

Lurc. Prorsus cœcutio.

Currunt circa theatrum, reperto tandem ostio, dementiâ correpti, Exeunt.

Act.

Act. 5. Scena 9.

Cor. HA-ha-ha, quàm meritò vos furor inuasit?

O impii sepulturæ violatores! nemo, ni rationis expertus esset, mortuorum ossa erueret, eorum requiem infestaret: sed pristinam resumentes *formam*, non *vitam*; aliis incumbendum est negotiis. Quosdam vulpinos invenimus catulos, alios etiam eruemus. Istud subivimus & superavimus periculum; cum quo eò conseruimus, quo Nostrorum fidem expertam habeamus. Parum dubito, quin resurgentis *Cornelii*, fama per totam urbem celerrimè se diffundet: nec tardior me comperiet ad emeritam ultionem capeflendam.—Sed strepitum audio; liquido animo domum redeo: parum expectandum est Ordinis in eâ familiâ, quæ Hero deseritur suo.

Act. 5. Scena 10.

POCADILLA, TUBER-
CULA, CIATICA, *quas*
furioso more sectantur
LATRUNCULUS &
LURCANIO.

Poc. O Infani ! infani ! quò fugiemus *Tuber-*
cula ?

Ciat. Tanto perculsa sum metu, ut *nomen*
ferè amisi meum.

Tub. O *Ciatica, Ciatica*, quis te tam præpe-
de cursu putaret !

Lat. & Lurc. Spectrum, Spectrum, Spe-
ctrum.

Lurc. Sistite Nymphæ ; nos Principes su-
mus Faunorum.

Latr. Ego Sirenum.

Lurc. Quis tu ?

Latr. Ego Musca.

Lurc. Et ego Muscipula.

Poc. Utinam nos mures talem Muscipulam
evitemus.

Cant.

Cant.

PER abyssos & lacunos,
 Per Averni littora Stygis,
 Petimus, stetimus, spatiati sumus,
 Sine Principis annulo Gygi.
 Voce sonant, pellices, pellices,
 Lascivo more latentes,
 Et basis mulcemur ab his;
 Fœm. Latrones insipientes.
 Lat. & Lurc. Sub opacâ nocte Trionum
 Auriga dicimur apti,
 Sed amor & odor, lucrandi, labor,
 Tenebræ, queis lumine capti.
 Voce sonant, Lemures, Lemures,
 Tremebundo more paventes,
 Et Furiis cruciamur ab his.
 Fœm. Latrones insipientes.

Latr. Vidistisne eum?

Poc. Quem tandem?

Latr. Ingentem Elephantem Mure non è
 grandiozem.

Lurc. Euge! Plœvicem ab Arabiæ extremis
 finibus evolantem ad Hesperides.

Latrunculus & Lurcanio suffolunt lunc-
 ris Pocadillam & Tuberculam.

Poc. O me! quò me rapies?

Lat.

Lat. — Sic me portavit *Achates*.

Tub. Quo me vehes *Lurcanio*?

Lurc. — Stygias ultra quaerimus undas.

*Lat. & Lurc. subvectis faminis
eorum humeris ;*

Exeunt.

Ciat. Me liberam restituit *Ciatia*; claudicantem respuunt. Dementiores certe homines nunquam vidi. Extra dubium, horridum aliquid suspexerunt; aliter nunquam vultu tam terribili, distorta facie, elata crine prodirent. Hoc autem praeter spem evenit: nos enim aurum expectavimus, nullum tam horridum tetrumque aspectum. — Eheu! Quam effero cursu denuò huc properant!

*Lac & Lurc. Feminas super humeros
po. tantes, canorâ voce clamant.*

*Emitte mattam pro Cubili
Stramine textam perexili.*

*Tenues Carbones, tenues Carbones,
Emitte Saccum Nebalones.*

Ciat. Surrepam, ni peream: Sin verò sisterem hîc diutius, me pestundarent, vel Carbonum Saccum facerent.

Lurc. Quo me fugies *Danaë*?

Ciat. *Danaë* si sapiat, te fugiet.

Exiit Ciat.

Sim.

Simplicius & Balbutius.

Lac. & Lurc. Spectra—Spectra—Spectra.

Exeunt.

Act. 5. Scena 11.

Simp. O Quam difficile requiescunt divitum animæ! An pro certo relatum est resurrexisse *Cornelium*?

Balb. Ita profecto ai-unt.

Simp. Certè tunc omnes uno resurgemus die.

De omnibus mortuis, qui in hâc Parochiali cellâ per quadraginta annos fuerunt sepulti, plerosque memini: & nunquam vidi aliquem eorum altiore mole terræ & pulveris obtectum, nec firmiore Cistâ repositum.

Balb. Me-herclè, vix un-quam rem magis admirabilem au-divi.

Act.

Act. 5. Scena 12.

OPILIO & PEREGRINUS.

Opil. Sed narra mihi, obsecro; num illud corpus æfuncti quondam *Cornetii* solidum est & lucci plenum?

Per. Corpus verè solidum.

Opil. Tunc multo melius est surgens quàm moriens. Certè mira magis quàm credenda canis. Eum semper capiam pro Spectro, & corpus ejus pro fanatico. Ego hæres, & ille semel fuit mortuus; nec multum curo si milies resurgeret. Mortuus, inquam, erat in lege, & ego per legē possessorus eram quæ moriens reliquerat. Contra mortuos igitur ædificare institui; Si centum Spectra, Phantasmata, Larvæ, Lemures, & spirantia Pneumata, portas aggredierentur nostras, *Cerberum* habemus, *Grinchamum* nempe, qui ferrea catenâ suâ perterritos eos propellet.

Act. 5. Scena 13.

Intrat GRINCHAMUS.

Grin. Heu mihi, omniū miserorū miserrimo: actū est de me, fortuna, vita, fama, familia;

milia; naufragantur omnia-Sed dolet me maximè de Reverentiâ vestrà, mi *Opilio*. Tu qui semel constitutus fuisti *Hæres*, amissâ hereditate, dignè mœreas.

Opil. Quid amissurus sum? num me stolidum putas? Te Judicem attestor. Ascende Scabellum, & officium Judicis præsta.

Grin. Libentissimè. [*Ascendit Scabellum.*]

Opil. Et voce & vultu paratum te præbe; Sic enim Gravitationem vestram laceessimus.

Grin. Perge; quod nostrum est, ad pilum præstituri sumus.

Opil. Domine Judex, nobis devoluta est hereditas per mortem *Cornelii*; quo mortuo, Magicis artibus aliisque præstigiis, effingunt eundem *Corneliū* resurrexisse.

Grin. Si resurrexit, justum est, quod ad hereditatem redeat.

Opil. Absit, Domine Judex, absit; Si omnes, quot ab initio mundi, mortem obierunt, denuò resurgerent, & recuperandi sua, potestatem habuerint, quot parentes flebiles filios, quot Conjuges lachrymabiles uxores, quot uxores miserabiles Conjuges invenirent? Imò, si omnes surgerent, quot voluerint, vacua Cœmeteria, mundum verò refertissimum haberemus.

Per. Quàm enixè causam suam agit?

Grin. Verum dicis; parum tamen proficiunt, quæ in defensionem protulisti tuam. Audi Clientulè, nonne tu aliquando in propriâ personâ tuâ non *residens* es?

Opil. Quid ni?

Grin. At quamdiu es non *residens*, Parochiæ tuæ

tux es moriens, ad gregem verò quando redis, resurgis.

Opil. Reverende Domine Judex, ista Similitudo tua non quatuor currit pedibus. Ego, quando in Parochiâ meâ non resideo, in aliquo tamen loco respiro.

Grin. Et ille forsitan in Sepulchro.

Per. O argute *Grinchame!* quàm vera aspiciatur?

Opil. Infœlix forsitan, si me hæreditatis meæ privaret: — Sed plures læessent te Clientes. *[Intrant Prunella, Priscianus.]*

Grin. Descendam certè; Ne *Hercules* contra duos.

Opil. Nequaquam; audiat Reverentia vestra justissimam *Prunelle* nostræ querelam.

Pru. Quid illi *Prunella*?

Opil. Eloquere: cum constituimus in Judicem, quò paratiores simus, quando agitur causa coram Judice.

Pru. Domine Judex, amisi omnia, amisi omnia.

Grin. Bona Mulier, quæ omnia?

Pru. Annulos, gemmulas, fibulas, fimbrias, aureas moles, thesauros vix notos oculo Solis. Si superstitit *Cornelius*, perit *Prunella*, perit Familia, pereunt omnia.

Opil. O me! & unâ cum eâ perit *Opilio*.

Grin. Audi Domina *Prunella*; num amittere poteris, quod nunquam habueris?

Pru. Quid inde probas, iniquissime Judex? nonne cum habuimus mortuum & sepultum? nonne intravimus ædes, tibi tradidimus claves, toti Familiæ præfuimus?

Grin.

Grin. Hoc concessum habes; interim nil amisisti præter spem.

Prin. Toto Cælo erras; sine spe delicatulum frangeretur Corculum. Quædam tamen amisi, quæ spei proximè chara mihi erant.

Grin. Quæ tandem, Domina *Prunella*?

Prin. Interrogas, Domine Judex? Eheu! ubinam togæ Phrygiis operibus intextæ? Currus eborati? phaleratæ Cellæ? crispantes capilli? delicatulæ ancillæ? lepiduli notis socii?

Grin. In finem & fumum vertuntur omnia.

Pris. Audi, Domine Judex;—paulo majora canamus.

Lugete ô *Virga & Ferula*! inamœna Frontisterii mœnia! mala omnia! mala omnia!

Grin. Queruli semper sunt miseri; unde ista?

Pris. Unde petis? auscultare & mirare; mallem abavos, atavos omnesque claris regibus editos surrexisse, quàm unum *Cornelium*.

Prin. Senti certè *Cornelium* sæpius surrexisse in terris, de terris autem nunquam resurrecturum crederem.

Opil. Tacete omnes; si *Cornelius* redierit ad vitam; nunquam resurget ad primam Substantiam.

Grin. Si vivat, æquum est quod sua possideat.

Opil. Sed mortuus fuit.

Grin. Hoc fateor, & vivens mortuus.

Opil. Et ad illa rediet, quæ mors ei abstulit?

Grin. Fateor; non meruit, rediet tamen.

Pris. Per fas nefasne?

Grin. Per omnes vias & modos: necesse est quod teneat resurgens, quicquid vivens prius

te-

tenuerit. Hanc sententiam ratione & communi jure datam, latam & ratam omnia præcedentia tempora acceperunt.

Pru. O lex iniquissima! Sententia nefaria!! Nequaquam obtemperabimus; Probaturi sumus Testamentum *Cornelii*.

Grim. Quid inde?

Opil. Quo probato, Ego, *Prunella* cum tota propagine nostra, efficiemur Hæredes, Executores & administratores Omnium eorum quæ possederit *Cornelius*.

Grim. Hoc mehercle, Reverentia nostra ex animo optaret, si per commodè fieri poterit; sed leges verò nostræ aliò se dirigunt. Ingenuè vobis exceptionem in medium proferam: Vos asseritis *Cornelium* esse mortuum, in tali loco sepultum, ingenti lapidum mole, pulveris strue obrutum; mille oculos illius funeris fuisse testes. Quò ista omnia? responsionem in promptu habet: Agite! evolvite lapides, disquirite Cistam, circumspicite Bustum: Si *Cornelium* ibi repositum inveneritis, *Cornelii* opes accipite; sin reviviscat, quid objici poterit, quò minus retineat?

Simp. Certè argutus est valde homo & versatilis.

Opil. Fateor, difficile esse Diabolum invenire mortuum in lamâ: Sin verò ad nos, ut mendax ista fama percrebuit, inexpectatò redierit, non in dubium vocandum est, quin ipse *Cacodæmon Cornelii* assumpsit corpus, quo phanatica ejus specie nos eludat. Sed Dæmoni ne credas, ne mortuo quidem. Pro meipso loquar, & melleola *Prunella* mea, quòd hæc fabulis

fabulis nunquam credemus: imò, si mille *Cornelii* se resurrexisse dicerent, & prædia nostra sibi vendicarent, ex inopiâ denuò perirent, priusquam minimam terræ glebulam à nobis acciperent.

Grin. Hoc non omninò improbare videor; Pergite! Si appareat, nolite ei credere; neque ut *Cornelio*, hospitium præbere. Spectra in hæreditates esse admissa, inaudita sunt spectacula. Viribus nostris, (si quid iis nitendum est) imponite iussa. Euro velociores erimus, quo vestris deserviamus commodis.

Act. 5. Scena 14.

Intrat CORNELIUS

cum Licторibus.

Corn. Sillete omnes; & audite *Cornelium*.

Om. Apage! unde *Cornelius*?

Cor. Ab inferis, quò omnes redituri sunt, qui aliena nimis avidè appetunt.

Opil. Redi in pace iterum ad inferos. Dic amodò, tunc *Cornelius*?

Cor. Multò certius quàm tu *Cornelii* hæres. — Descende Furcifer; quis te tam altè crexerit? quàm brevi in Patibulum cōscensurus es.

Grin. Eheu! Quem laqueo *Partæ* destinârunt, aquis, incolumem restitunt. — ò Domine, quid fecit *Grinchamus* tuus, ut talem promereretur sententiam?

Cor.

Cor. Erubescce Perfide, quid non emeritus es, si *Perillum* haberemus ad poenas nequitiae tuae quadrantes excogitandas?

Pris. Erubescce imò tu *Corneli*; qui phanatico hoc corpore tuo, larvali specie elusos nos haberes. Non Spectris competit in publicum prodire. Imò, ni malè memini, prohibitum est Statutis nostris, alicui larvales Facies vel Species assumere, in terrorem populi.

Cor. Cave ne caput Statuti frangas *Prisciane*; *Cornelium* Larvam non invenies.

Opil. O Spectrum fricatae Frontis! nonne te mortuum & sepultum vidimus?

Cor. Sepultum fateor, mortuum inficior.

Pris. O vafrum caput! contra naturam, legis consuetudinem, nobiscum agis; num probabile est terrae te mandari, priusquam debita solveris naturae?

Cor. Vobis forsitan improbabile appareat; nobis verò, nec sine periculo, evenerit. Te attestor, *Peregrinus*, cujus arte vires resumpsi meas, quod lethalem eum soporem nunquam adhuc inivi.

Per. Ingenuè attestamur.

Cor. Nostrum unice fuit, tui, & *Grincha me*, aliorumque Familiae meae fidelitatem habere expertam; avaritiam etiam vestram, *Opilin*, *Prunella*, *Prisciane*, detectam facere & clusam.

Grin. Si hoc verum, in malam crucem tendimus omnes.

Cor. Et quo Ordine recenseam omnia, isti primùm Sacrilegi, *Lurcanio* scilicet & *Latrunculus*, debitas poenas luunt. Sepulturam violà-

runt

runt sacram, nostrum recluserunt Sepulchrum;
funebrem eruerunt Cistam: expectantes quod
non invenerunt, nempe thesaurum; sufferentes
quod promeruerunt, nempe dementia. Hi enim
communi voto & voce, ne eorum rabies,
quæ tâto perè exæviit, alios in periculum
vitæ duceret, F A T U A N O sunt traditi.

Pris. O quanta nos omnes dementia cepit?

Cor. Illæ etiam Pellices, quæ facti conficiæ
erant Consules, *Genuensis* Senatus Decreto,
publico Sigillo signato, P L A G I A R I O sunt
mandatæ. Nec levio rem tuipse subiturus es
Censuram, *Grinchame*; te enim consortem &
consulem earum factæ sunt Pellices.

Grin. Profectò levidenses istæ mulierculæ,
Cibra sunt, vasa rimarum plena, nil reticere
valent: earum garrulitate, flagello sum cen-
sendus: quamdiu ibi mansurus sum?

Cor. Donec Lupus mutavit crines: *Grin-
chamus* mores.

Grin. Vereor, magnoperè vereor, ne ista
nobis pro termino vitæ infligatur pœna.

Cor. Agite Lictores! præstate officium.

Lict. Paratissimè.

Pris. Heus *Grinchame*! redde mihi florenos.

Pris. Mihi armillam.

Grin. Reddentur omnia, modò *Grincha-
mi* accipietis flagra.

Exeunt Lictores cum Grinchamo.

Cor. Quod ad vos attinet, quorum impro-
vida fuit cura, alienos arare agros, vestros neg-
ligere; audite & erubescite.

Pris.

Pris. Fac tua res agitur.

Cor. Multum minus. Natura peteret, si pensaret quam parum sibi competeret. Proprio incumbendum est æri, cuius ope satius est uti, quam aliorum fortunis niti.

Opil. Auscultare paulisper; Quis mihi sumptum redditurus est, quem perfolvi in Funera tua inauspicatissima celebrando? Magnam meherclè partem Glebe meæ expendi circa negotium illud infestissimum.

Cor. Solvat Ecclesia; ne micam retribuam.

Pris. Nec mihi pro Curru Civili?

Pris. Nec mihi pro toga Curiali, armillis, gemmis, torquibus?

Cor. Discedite; I tu ad Virgam & Ferulam; tu ad pauperculam Vicariam; tu ad cautam, si minus castam conditionem: ineptias vestras irridere juvat. Residuum temporis fructuosè expendere decrevit *Cornelius*; multum distribuendo æris literarum Ærariis, publicis Gymnasiis, quicquid ex obscœnis aliorum elicuit Sentinis.

Peregrin. Emeritas noxæ poenas, si mali ferant.

In terras boni latius proficiant.

Finis Actus quinti.

Epilogus.

Audistis Cornelium; audistis agere
tamen;

Fractus dolore vocem compressit suam.

Languentem Dolio, comperto sine dolo

Spectastis, functum terris & conditum.

Surgentem tandem pedibus sed debilem

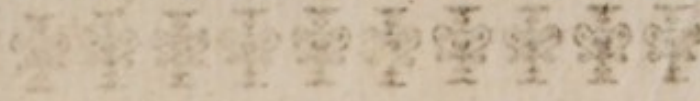

Vestris erigite, Cædidi, manibus gravem;

Ut Famulis licet exosus fuit suis,

Gratus appareat Spectantium vocibus:

Sin minus placeat, ad præscum Dolium
redit,

Illinc nec veniet donec his placuerit.

*"Corneliani sit amoris
"Hos corrigere errores.*

}

Errata.

Fol. 2. lin. 1. pro properas, lege properat. F. 18
l. 5. p. in, l. ni. F. 25. l. 12. dele punctum. l. bid.
l. 31. p. furatam, l. fucatam. F. 37. l. ult. Neque,
l. Meque. F. 52. l. 13. p. istum, l. istud. F. 86. l. 32.
p. mentientem, l. mentientis. F. 93. l. 6. p. ar-
duum, l. arduam. F. 95. l. 32. p. in, l. ni.

*"Preli, prali, vita, voti,
"Vos Errores valetote.*

}

